

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

**FINANSIJSKI PLAN SA PLANOM RADA
REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU
I REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI
ZA 2027. GODINU**

PREDLOG

Podgorica, septembar 2026. godine

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

PREDLOG

**FINANSIJSKI PLAN
ZA 2027. GODINU**

Podgorica, septembar 2026. godine

**REGULATORNA AGENCIJA ZA ENERGETIKU I
REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI**

Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 96

Podgorica

tel: +382 20 229 615, +382 20 229 616

fax: +382 20 229 755

E-mail: office@regagen.co.me

www.regagen.co.me

SADRŽAJ

I FINANSIJSKI PLAN ZA 2027. GODINU	5
1. UVOD	5
2. FINANSIRANJE RADA Agencije	6
3. INFORMACIJA O NAČINU FINANSIRANJA RADA Agencije ZA OBAVLJANJE POSLOVA UTVRĐENIH ZAKONOM O KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA	8
4. POLAZNE OSNOVE ZA PLANIRANJE ZA 2027. GODINU	10
5. PLANIRANI PRIHOD	10
6. PLANIRANI RASHODI	11
7. TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH PRIHODA I RASHODA AGENCIJE ZA 2027. GODINU	15
8. REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA	17
II PLAN RADA ZA 2027. GODINU	19
1. UVOD	19
2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI.....	20
2.1. Energetski sektor	20
2.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	23
2.3. Unapređenje poslovanja.....	24
3. UTVRĐIVANJE CIJENA I NAKNADA I DAVANJE SAGLASNOSTI NA PREDLOG CIJENA	25
3.1. Energetski sektor	25
3.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	26
4. ODLUČIVANJE PO ZAHTJEVIMA	27

4.1. Energetski sektor.....	27
4.1.1. Izdavanje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti.....	27
4.1.2. Utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije	27
4.1.3. Davanje saglasnosti na planove razvoja i investicione planove operatora sistema električne energije.....	28
4.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	28
4.3. Postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama	29
5. STRUČNI NADZOR NAD RADOM SUBJEKATA	29
5.1. Energetski sektor.....	29
5.1.1. Kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom.....	30
5.1.2. Finansijsko poslovanje regulisanih elektroenergetskih subjekata.....	31
5.1.3. Investicije u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije	32
5.1.4. Izvršavanje obaveza koje se odnose na garancije porijekla	32
5.1.5. Udjeli svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji	32
5.1.6. Poštovanje uslova iz izdatih licenci.....	33
5.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti.....	34
6. TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE.....	34
6.1. Povezivanje tržišta električne energije	34
6.2. Nadzor nad veleprodajnim tržištem električne energije	35
7. ZAŠTITA KUPACA.....	37
8. MEĐUNARODNA SARADNJA	41
9. UNUTRAŠNJA REVIZIJA	42
10. IZRADA GODIŠNJIH IZVJEŠTAJA I PLANOVA.....	43
11. ORGANI AGENCIJE, ZAPOSLENI I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE	45
12. ZAVRŠNA ODREDBA.....	46

I FINANSIJSKI PLAN ZA 2027. GODINU

1. UVOD

Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) obavlja funkciju sistemskog regulatora u sektoru energetike i sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti (javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama), te svoj finansijski plan priprema u skladu sa zakonom utvrđenim nadležnostima i regulatornim okvirom.

U skladu sa Zakonom o energetici („Službeni list CG”, br. 28/25 i 3/26), poslove u oblasti energetike Agencija obavlja kao samostalna, neprofitna organizacija, pravno i funkcionalno nezavisna od državnih organa i energetskih subjekata. Agencija u vršenju javnih ovlašćenja ima svojstvo pravnog lica, a njen model finansiranja iz naknada subjekata čiji rad reguliše, umjesto iz budžeta države, ključni je garant njene institucionalne nezavisnosti i nepristrasnosti.

U oblasti energetike, Agencija obavlja poslove utvrđene Zakonom o energetici, Zakonom o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG”, broj 1/22), Zakonom o korišćenju energije iz obnovljivih izvora („Službeni list CG”, broj 82/24), kao i novim zakonodavnim okvirom usvojenim 2026. godine – Zakonom o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG”, broj 2/26), Zakonom o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima („Službeni list CG”, broj 33/26) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora („Službeni list CG”, broj 119/26).

Način finansiranja i izvori sredstava za obavljanje poslova regulacije energetskog sektora određen je članom 41 Zakona o energetici, kojim je propisano da se sredstva za rad Agencije obezbjeđuju iz naknada za izdavanje i ponovno izdavanje licenci, godišnjih naknada za korišćenje licenci, naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, godišnjih naknada za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema, naknada za rješavanje sporova, kao i drugih naknada koje se utvrđuju u skladu sa zakonom. Ova sredstva utvrđuju se finansijskim planom koji usvaja Skupština Crne Gore i koji se objavljuje na internet stranici Agencije. Naknade se određuju u visini kojom se u ukupnom iznosu pokrivaju planirani troškovi poslovanja utvrđeni finansijskim planom, što potvrđuje neprofitni karakter organizacije. Zakon o energetici takođe propisuje da Agencija samostalno raspolaže sredstvima utvrđenim finansijskim planom. Sredstva koja po isteku poslovne godine preostanu na računu Agencije, nakon izmirenja svih obaveza, prenose se u narednu godinu, pri čemu se naknade za naredni period srazmjerno umanjuju.

U oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, shodno Zakonu o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 74/16, 2/18, 66/19, 140/22 i 84/24), Agenciji je povjerena regulacija javnog vodosnabdijevanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda. Članom 50 ovog zakona propisano je da se rad Agencije finansira se iz naknade koju plaćaju vršioci regulisanih komunalnih

djelatnosti, da se naknada određuje u cilju pokrivanja procijenjenih troškova Agencije za obavljanje djelatnosti utvrđenih ovim zakonom, te da se iznos naknade utvrđuje posebnim aktom Agencije, uz prethodnu saglasnost Vlade.

Iz navedenih odredbi proizilazi da je način finansiranja Agencije u dvije oblasti rada različit, te da se ovaj finansijski plan, u skladu sa Zakonom o energetici, formalno odnosi na finansiranje energetskog sektora. Ipak, u izvještajne svrhe i radi potpune informisanosti Skupštine Crne Gore, u dokumentu je dat osvrt na finansiranje i aktivnosti regulatora koje se odnose na regulisane komunalne djelatnosti. Optimalno rješenje u narednom periodu bilo bi jedinstveno zakonsko uređenje ove dualnosti, čime bi se omogućilo da Skupština Crne Gore usvaja integrisani finansijski plan za obje oblasti i time preuzme potpunu nadzornu ulogu nad radom i finansiranjem Agencije.

Proceduralni okvir za utvrđivanje predloga finansijskog plana i njegovo upućivanje u skupštinsku proceduru definisan je članom 32 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Službeni list CG”, br. 20/14, 56/14, 70/17, 4/18, 55/18, 66/19, 70/21, 145/21, 27/23, 123/23, 125/23 i 11/25), kojim je propisano da nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela utvrđuje predlog finansijskog plana sa planom rada za narednu godinu i određuje predstavnika koji će učestvovati u skupštinskoj proceduri. Predlog finansijskog plana i akt o određivanju predstavnika, nadležni organ nezavisnog regulatornog tijela dostavlja Skupštini Crne Gore i Ministarstvu finansija do 30. septembra tekuće godine.

Finansijski plan za 2027. godinu sačinjen je polazeći od Plana rada Agencije za 2027. godinu, odnosno planiranog obima obaveza i aktivnosti koje Agencija treba da sprovede i procjene rashoda kroz sagledavanje obima poslova na izvršavanju zakonskih obaveza. Ovaj plan treba da obezbijedi finansijsku stabilnost i likvidnost poslovanja Agencije u 2027. godini, u cilju ispunjavanja obaveza na nacionalnom i međunarodnom nivou, uz kadrovsku održivost i institucionalni razvoj.

2. FINANSIRANJE RADA AGENCIJE

Sredstva za rad Agencije obezbjeđuju se iz naknada za izdavanje i ponovno izdavanje licenci, godišnjih naknada za korišćenje licenci, naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema i godišnjih naknada za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema, što je utvrđeno u članu 41 stav 1 Zakona o energetici. Istom odredbom propisano je da se Agencija finansira i od naknada za rješavanje sporova i drugih naknada koje se utvrđuju u skladu sa ovim zakonom, ali te vrste naknada se koriste za realizaciju konkretnih aktivnosti Agencije (npr. u slučaju povjeravanja spora na rješavanje Agenciji za rješavanje tog spora) i ne predstavljaju redovan način finansiranja za obavljanje poslova za godinu za koju se finansijski plan utvrđuje.

Stavom 4 navedenog člana 41 Zakona o energetici, propisano je da se naknade određuju u visini kojom se u ukupnom iznosu pokrivaju planirani troškovi poslovanja utvrđeni finansijskim planom Agencije, a stavom 5 da visinu naknada za izdavanje i ponovno izdavanje licenci, naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, godišnjih naknada za korišćenje licenci za obavljanje energetske djelatnosti i godišnjih naknada za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema, Agencija utvrđuje odlukom, u skladu sa metodologijom za utvrđivanje načina obezbjeđivanja sredstava za rad Agencije. Metodologijom za utvrđivanje načina obezbjeđivanja sredstava za rad Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, broj 151/25), utvrđen je način na koji se obezbjeđuju sredstva predviđena finansijskim planom Agencije koji usvoji Skupština Crne Gore, kao i način određivanja naknada.

Metodologijom je propisano da se naknada za izdavanje i ponovno izdavanje licence, za svaku energetske djelatnost pojedinačno, odnosno vrstu licence, kao i naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, utvrđuje u fiksnom iznosu.

Ukupna godišnja naknada za korišćenje licence i statusa zatvorenog distributivnog sistema se raspodjeljuje na subjekte koji obavljaju energetske djelatnosti, uzimajući u obzir: neophodno stručno angažovanje i vrijeme koje je Agenciji potrebno za sprovođenje aktivnosti u skladu sa propisanim nadležnostima; ukupan godišnji obim djelatnosti licenciranih subjekata u elektroenergetskom sektoru; ukupan godišnji obim djelatnosti zatvorenih distributivnih sistema; skladišni kapacitet, broj transportnih sredstava i obim prometa u sektoru naftnih derivata i gasa. Metodologija utvrđuje da subjekti koji obavljaju djelatnosti u elektroenergetskom sektoru plaćaju dvije trećine, a subjekti koji obavljaju djelatnosti u sektoru naftnih derivata i tečnog prirodnog gasa jednu trećinu ukupne godišnje naknade. Takođe je utvrđeno da se prihod od ukupne godišnje naknade za korišćenje licence za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti i statusa zatvorenog distributivnog sistema u elektroenergetskom sektoru ostvaruje po osnovu naknade koju plaćaju licencirani subjekti koji obavljaju regulisane elektroenergetske djelatnosti (djelatnosti za čije obavljanje Agencija energetskim subjektima utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod) u iznosu od 70 % ukupne naknade i naknade koju plaćaju licencirani subjekti koji obavljaju neregulisane elektroenergetske djelatnosti (djelatnosti za čije obavljanje Agencija energetskim subjektima ne utvrđuje regulatorno dozvoljeni prihod) i korisnici zatvorenog distributivnog sistema, u iznosu od 30 % ukupne naknade.

Agencija ostvaruje srazmjerno veće prihode po osnovu naknada od elektroenergetskih djelatnosti, posebno regulisanih elektroenergetskih djelatnosti, zbog okolnosti da su obaveze Agencije na poslovima regulacije elektroenergetskog sektora obimnije i složenije.

Polazeći od činjenice da je Agencija neprofitna organizacija, sredstva koja preostanu na računu nakon izmirenja obaveza koja se odnose na tekuću godinu prenose se u narednu godinu, dok se

naknade za narednu godinu srazmjerno umanjuju, kako je i propisano članom 41 stav 7 Zakona o energetici.

Visina navedenih naknada utvrđuje se u ukupnom godišnjem iznosu koji predstavlja razliku između planiranih troškova poslovanja Agencije za 2027. godinu i projektovanih sredstava koja će se prenijeti iz 2026. godine u 2027. godinu.

S obzirom na to da je Agencija obveznik primjene Zakona o privrednim društvima i registrovana u Centralnom registru privrednih subjekata, ona ima obavezu sačinjavanja finansijskih iskaza u skladu sa važećim propisima Crne Gore i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS/MSFI). Zbog toga primjena odredbe člana 41 stav 7 Zakona o energetici u praksi može dovesti do iskazivanja poslovnog dobitka ili gubitka u finansijskim iskazima za narednu godinu.

U tom kontekstu, bitno je istaći da je ovaj potencijalni finansijski rezultat (bilo da je riječ o dobitku ili gubitku) prvenstveno računovodstvena kategorija nastala dosljednom primjenom važećih računovodstvenih standarda i specifičnog zakonskog modela finansiranja. Stoga se ovaj rezultat ne može posmatrati niti tumačiti kao poslovni ishod privrednog društva koje je usmjereno na ostvarivanje i raspodjelu dobiti.

Analizom postojećeg regulatornog okvira utvrđeno je da važeći Zakon o energetici uređuje način finansiranja Agencije, utvrđivanje regulatornih naknada i postupanje sa sredstvima koja preostanu nakon izmirenja obaveza, ali ne uređuje izričito status akumuliranog rezultata poslovanja, rezervi Agencije niti sredstava trajno uloženi u imovinu potrebnu za obavljanje regulatorne funkcije.

U cilju obezbjeđenja jasnijeg i dugoročno održivog regulatornog okvira, potrebno je razmotriti dopunu postojećeg propisa kojim bi se preciznije uredilo postupanje sa viškom prihoda nad rashodima, status istorijski akumuliranog rezultata poslovanja, formiranje rezervi i način korišćenja sredstava za potrebe obavljanja regulatorne funkcije.

Nakon što Skupština Crne Gore usvoji Finansijski plan za 2027. godinu, Agencija će posebnom odlukom utvrditi iznose naknada za izdavanje licenci i za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema, kao i za njihovo korišćenje, a koje će subjekti u energetsom sektoru Crne Gore plaćati u 2027. godini.

3. INFORMACIJA O NAČINU FINANSIRANJA RADA AGENCIJE ZA OBAVLJANJE POSLOVA UTVRĐENIH ZAKONOM O KOMUNALNIM DJELATNOSTIMA

Zakonom o komunalnim djelatnostima Agencija je određena kao regulatorno tijelo za regulisane komunalne djelatnosti, odnosno javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama.

Način finansiranja Agencije za obavljanje poslova iz nadležnosti utvrđenih Zakonom o komunalnim djelatnostima propisan je članom 50 tog zakona, kojim je utvrđeno da se poslovi regulacije komunalnih djelatnosti finansiraju iz naknada koje plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti. Navedene naknade predstavljaju poseban izvor finansiranja Agencije i nijesu obuhvaćene ovim finansijskim planom.

U skladu sa članom 50 stav 3 Zakona o komunalnim djelatnostima, Agencija je, u cilju stvaranja uslova za pravovremeno obezbjeđivanje sredstava za finansiranje poslova regulacije komunalnih djelatnosti u 2027. godini, u septembru 2026. godine utvrdila predlog akta kojim se utvrđuje visina naknade koju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti plaćaju u 2027. godini. Predlog akta dostavljen je Vladi Crne Gore radi davanja prethodne saglasnosti.

Nakon dobijanja saglasnosti Vlade Crne Gore, Agencija će donijeti akt kojim se utvrđuje visina naknade koju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti plaćaju u 2027. godini. Ukoliko Vlada Crne Gore da saglasnost na predloženi iznos naknade tokom 2026. godine, očekuje se da će postupak donošenja ovog akta biti okončan do kraja 2026. godine, čime bi se stvorili uslovi za pravovremeno obezbjeđivanje sredstava za finansiranje poslova regulacije komunalnih djelatnosti u 2027. godini.

Međutim, imajući u vidu iskustvo iz 2024, 2025. i 2026. godine, kada postupak donošenja akta o utvrđivanju visine naknade nije bio okončan do početka godine za koju se naknada utvrđivala, kao i dinamiku postupanja u vezi sa davanjem saglasnosti Vlade Crne Gore, postoji rizik da se navedeni postupak ne okonča u planiranom roku. U tom slučaju, ukoliko saglasnost Vlade Crne Gore bude data tokom 2027. godine, akt kojim se utvrđuje visina naknade za 2027. godinu će biti donijet tokom 2027. godine, odnosno u toku godine na koju se naknada odnosi.

Nakon donošenja akta kojim se utvrđuje visina naknade za 2027. godinu, Agencija će donijeti pojedinačna rješenja o utvrđivanju iznosa naknade za 2027. godinu za sve vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti.

Radi trajnog prevazilaženja rizika da se postupak davanja saglasnosti Vlade Crne Gore i donošenja akta kojim se utvrđuje visina naknade za finansiranje poslova regulacije komunalnih djelatnosti ne okonča pravovremeno, kao i smanjenja rizika od nastanka institucionalnih zastoja koji nijesu u neposrednoj nadležnosti i kontroli Agencije, na koje je Agencija u prethodnom periodu u kontinuitetu ukazivala, Agencija je, u okviru radne grupe za izradu novog zakonskog rješenja u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera predložila model finansiranja poslova regulacije komunalnih djelatnosti koji bi bio usklađen sa postojećim modelom finansiranja regulacije energetske djelatnosti.

Prema predloženom modelu, jedinstveni finansijski plan Agencije, uključujući i dio koji se odnosi na obavljanje poslova regulacije komunalnih djelatnosti, usvajala bi Skupština Crne Gore, dok bi

se troškovi sadržani u finansijskom planu raspoređivali na oblast energetike i oblast regulisanih komunalnih djelatnosti, u skladu sa kriterijumima utvrđenim posebnim aktom Agencije.

Predloženi model imao bi za cilj da se obezbijedi stabilan, predvidiv i održiv način finansiranja poslova regulacije komunalnih djelatnosti, uz otklanjanje direktnog uticaja izvršne vlasti na finansiranje rada Agencije, imajući u vidu njen status nezavisnog regulatornog tijela. Usvajanjem jedinstvenog finansijskog plana od strane Skupštine Crne Gore obezbijedio bi se odgovarajući nivo parlamentarne kontrole nad finansiranjem i korišćenjem sredstava Agencije, uz istovremeno stvaranje stabilnih uslova za njeno kontinuirano funkcionisanje i punu finansijsku i institucionalnu nezavisnost u obavljanju regulatornih poslova u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti.

4. POLAZNE OSNOVE ZA PLANIRANJE ZA 2027. GODINU

Planiranje prihoda vrši se nakon izvršene procjene rashoda, odnosno sredstava potrebnih za njihovo pokriće. Nakon poređenja plana rada za 2027. godinu sa planovima rada za 2026. i 2025. godinu, kao i uvidom u realizaciju finansijskog plana za 2025. godinu i ostvarene rashode Agencije u prvih osam mjeseci 2026. godine, izvršena je procjena nivoa rashoda koji bi bili ostvareni tokom 2027. godine.

5. PLANIRANI PRIHOD

Shodno članu 41 Zakona, Finansijskim planom koji usvaja Skupština Crne Gore utvrđuju se sredstva za rad Agencije i obezbjeđuju se iz:

- naknada za izdavanje licenci i ponovno izdavanje licenci,
- godišnjih naknada za korišćenje licenci,
- naknada za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema,
- godišnjih naknada za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema,
- naknada za rješavanje sporova,
- drugih naknada,
- kao i drugih prihoda koje Agencija ostvaruje svojim poslovanjem u skladu sa zakonom.

Ukupan planirani prihod, odnosno, ukupna sredstva potrebna za finansiranje rada Agencije za 2027. godinu planirana su u iznosu od 2.380.947,00 €, a čine ih:

1. prihod od naknada za izdavanje licenci i utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema u visini od 8.000,00 €,
2. prihod od godišnjih naknada za korišćenje izdatih licenci i za korišćenje statusa zatvorenog distributivnog sistema, u iznosu 2.317.447,00 € (prihod od godišnjih naknada za korišćenje

licenci i statusa zatvorenog distributivnog sistema je planiran tako da zajedno sa ostalim prihodima pokrije rashode Agencije planirane za 2027. godinu),

3. prihodi u visini od 6.000,00 €, odnose se na prihode od refundiranja troškova službenih putovanja, odnosno, troškova prisustvovanja konferencijama, forumima i radionicama Energetske zajednice i ostalih međunarodnih organizacija i institucija,
4. prihodi koje ostvaruje Agencija na osnovu sporazuma o obavljanju poslova unutrašnje revizije za druge subjekte, u iznosu od 24.000,00 €, i
5. prihodi u iznosu od 25.500,00 € koji se odnose na ostvarivanje prava na subvenciju zarade lica sa invaliditetom i na refundaciju naknada zarada za porodijsko odsustvo.

6. PLANIRANI RASHODI

Nakon utvrđivanja očekivanog obima poslova i uslova neophodnih za njihovo izvršavanje detaljnom procjenom Agencija je utvrdila koliko bi trebalo da iznose sredstva koja su potrebna za njen rad tokom 2027. godine, odnosno za izvršavanje zadataka utvrđenih Planom rada Agencije za 2027. godinu.

Kroz pojedinačne stavke prikazani su planirani iznosi rashoda.

Ukupni rashodi za 2027. godinu planirani su u iznosu od 2.380.947,00 €, i čine ih: rashodi poslovanja Agencije u iznosu od 2.200.947,00 €, rezerve u iznosu od 110.000,00 € i amortizacija osnovnih sredstava Agencije, u iznosu od 70.000,00 €.

Troškovi materijala, Rashodi 1, podrazumijevaju nabavku potrošnog kancelarijskog materijala, materijala za održavanje higijene, goriva i električne energije, nabavku stručne literature i časopisa, troškove štampanja i objavljivanja propisa, i planirani su u ukupnom iznosu od 54.800,00 €.

Pod stavkom Rashodi 2, planirani su troškovi zarada, naknada zarada i drugih ličnih primanja uključujući i doprinose na teret poslodavca, i to u iznosu od 1.532.179,00 €, od čega ukupna bruto lična primanja iznose 1.463.065,00 €, a doprinosi na teret poslodavca iznose 69.114,00 €.

Ukupni troškovi zarada, naknada i drugih primanja, uključujući i doprinose na teret poslodavca za 2027. godinu se odnose na 45 zaposlenih i to: 23 zaposlena u stručnim službama Agencije iz sektora energetike i 22 zaposlena koji predstavljaju „zajedničke resurse“ (uključujući i pet mandatnih pozicija). Zaposleni u Agenciji obavljaju poslove:

- u sektoru energetike (23);
- u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti (5) i
- na zajedničkim poslovima koji su u funkciji oba sektora i od značaja za funkcionisanje Agencije u cjelini, odnosno, zajednički ljudski resursi (22).

Planirani troškovi zarada za 2027. godinu prikazani u ovom planu odnose se na zarade zaposlenih na poslovima energetike i na pretežni dio, odnosno 82,14 % ukupnih troškova zarada „zajedničkih ljudskih resursa“. Ovaj procenat troškova angažovanja „zajedničkih ljudskih resursa“ predstavlja procentualno izraženo učešće broja zaposlenih koji se bave regulacijom u sektoru energetike (23), u odnosu na ukupan broj zaposlenih koji se bave regulacijom i u sektoru energetike i u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti (23+5). Preostalih 17,86 % troškova angažovanja zajedničkih ljudskih resursa predstavlja troškove angažovanja zaposlenih Agencije za potrebe regulisanih komunalnih djelatnosti i finansiraće se od naknada koje plaćaju vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti.

Svakom izmjenom Zakona o energetici, kao i donošenjem drugih zakona u oblasti energetike koji propisuju i uvećavaju obaveze Agenciji, obim poslova Agencije se u kontinuitetu povećava, kao i povećanjem aktivnosti u oblasti regulacije komunalnih djelatnosti, što značajno utiče na usložnjavanje organizacije njenog rada.

Osim osnovnih zarada u okviru planiranih sredstava za zarade, planirana su i druga primanja koja zaposlenima pripadaju u skladu sa Zakonom o radu, Opštim kolektivnim ugovorom i opštim aktima Agencije kao što su sredstva za eventualnu isplatu otpremnina, jubilarnih nagrada, različitih vidova pomoći i drugo. Doprinosi na zarade i druga primanja, obračunati su i planirani na način propisan zakonom.

U Agenciji je zaposleno jedno lice sa invaliditetom pa u odnosu na njega ostvaruje pravo na oslobađanje od plaćanja posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom.

Stavka Rashodi 3 obuhvata troškove službenih putovanja u zemlji i inostranstvu (prevoz, smještaj, dnevnice i putno osiguranje). Ova sredstva planirana su u iznosu od 70.000,00 € i planirana su tako da će omogućiti ispunjenje zakonskih obaveza kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou. Agencija, kao prvi regulator članica Energetske zajednice kojem je dodijeljen status posmatrača u ACER-u (Agency for the Cooperation of Energy Regulators) i u kontinuitetu učestvuje u radu tijela Energetske zajednice, pored toga Agencija je aktivna i u radu radnih grupa i tijela u MEDREG-u (Mediterranean Energy Regulators), BES-u (Balkan Energy School), CEER-u (Council of European Energy Regulators), WAREG-u (European Water Regulators), a nastaviće aktivnosti u školi koja će se osnovati tokom 2027. godine pod okriljem MEDREG-a.

Dio troškova za službena putovanja pokriće se, slično prethodnim godinama, iz priliva sredstava po osnovu refundiranja od strane pomenutih međunarodnih organizacija i institucija i planirani su u iznosu od oko 6.000,00 €. To znači da tako planirani trošak za službena putovanja realno iznosi 64.000,00 €, što je prikazano u posebnoj stavci - Prihodi od refundiranja troškova službenih putovanja.

Stavka Rashodi 4 prikazuje planirane troškove proizvodnih usluga i čine ih troškovi usluga telefonskih i internet komunikacija, troškovi za usluge obezbjeđivanja neophodne geo-redundantnosti servera (kontrolni panel za upravljanje resursima pojedinačnih servera), troškovi usluga održavanja automobila, opreme, poslovnog prostora i IT sistema, troškovi javnog oglašavanja u štampanim medijima, troškovi plaćanja poštarine i ostalih usluga i planirani su iznosu od 66.000,00 €.

Pod stavkom Rashodi 5, troškovi neproizvodnih usluga planirani su u iznosu od 137.500,00 € i odnose se na: angažovanja revizora, domaćih i ino eksperata i konsultanata koji se bave pitanjima regulacije energetskog sektora, komunalne usluge, plaćanja bankarskih provizija, premije osiguranja, članarine i troškove organizovanja seminara u cilju edukacije zaposlenih, troškovi treninga i obuke kadra za gas i ostale nematerijalne troškove.

Pod stavkom Rashodi 6, planirana su sredstva za nabavku novih osnovnih sredstava, u iznosu od 60.000,00 €. Ova sredstva uglavnom se odnose na obnovu računarske opreme, kao i na ostale nabavke materijalne i nematerijalne imovine (komunikaciona oprema, štampači, fotokopir aparati i kancelarijski namještaj) koji su dotrajali, zastarjeli ili su potrebni za rad novozaposlenih.

Sredstva namijenjena za rješavanje stambenih potreba zaposlenih, stavka Rashodi 7, planirana su u skladu sa Pravilnikom o rješavanju stambenih potreba zaposlenih u Agenciji, po kome se na bruto iznos zarada zaposlenih izdvaja 5,5 %, što primijenjeno na planirane bruto zarade iznosi 80.468,00€.

Pod stavkom Rashodi 8 planirana su sredstva za zakup ili kupovinu nedostajućeg poslovnog prostora radi stvaranja potrebnih uslova za rad zaposlenih, u iznosu od 75.000,00 €. Kao što je u ranijim periodima više puta pomenuto, počev od 2013. godine sredstva za ovu svrhu su u kontinuitetu planirana i odobravana od strane Skupštine Crne Gore. Kako Agencija još uvijek nije uspjela da u potpunosti riješi problem nedostajućeg poslovnog prostora kupovinom dodatnog, to je odobrena sredstava, kao i prethodnih godina, koristila za zakup.

Rashodi 9, koji se odnose na angažovanje vještaka, procjene i ocjene imovine energetskih subjekata i revizije razvojnih planova planirani su u iznosu od 35.000,00 €.

Rashodi 10 odnose se na troškovi izrade Studije unapređenja i digitalizacije internih i eksternih poslovnih procesa Agencije i planirani su u iznosu od 30.000 €. Cilj izrade ove studije je analiza postojećih poslovnih procesa, identifikacija mogućnosti za njihovo unapređenje i digitalizaciju, kao i definisanje konkretnih mjera i preporuka za povećanje efikasnosti, transparentnosti i kvaliteta pružanja usluga. Studija će predstavljati osnov za planiranje i sprovođenje budućih aktivnosti u oblasti digitalne transformacije Agencije.

Stavkom Rashodi 11, shodno obavezama Agencije koje proističu iz člana 29 Zakona o energetici, planirana su sredstva rezerve za isplatu naknade zarada predsjedniku, članovima Odbora Agencije, izvršnom direktoru i zamjenici izvršnog direktora Agencije, u slučaju prestanka vršenja funkcije.

Zbog primjene Zakona o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa kojim je transponovana Regulativa EU 1227/2011 o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta (REMIT) Agencija bi mogla biti izložena dodatnim troškovima i planirani su u iznosu od 20.000,00 € (Rashodi pod stavkom 12). Bez obzira što je ovaj zakon stupio na snagu početkom 2022. godine, obim obaveza koje za regulatora proizilaze iz ovog zakona u pogledu nadzora nad veleprodajnim tržištem električne energije u prvim godinama njegove primjene zahtijevaju neophodno kadrovsko, informaciono i tehničko jačanje Agencije. Zato je potrebno obezbijediti sredstava za obavljanje aktivnosti u ovoj oblasti i angažovanje inostranih eksperata, kako bi se najbolja evropska praksa u implementaciji REMIT-a primijenila i u Crnoj Gori.

Pod stavkom Rashodi 13 planirana su sredstva za organizaciju međunarodnih skupova u oblasti energetske regulacije u Crnoj Gori u iznosu od 10.000,00 €. Organizovanje ovakvih skupova je neophodno jer u velikoj mjeri doprinose jačanju komunikacije i saradnje sa međunarodnim organizacijama.

Pod stavkom Rashodi 14 izvršena su rezervisanja za sudske postupke u iznosu 10.000,00 € pri čemu je iznos utvrđen u skladu sa važećim računovodstvenim politikama Agencije.

Rezerva je planirana u iznosu od 110.000,00 € i procijenjena je tako da može obezbijediti finansiranje jednomjesečnog rada Agencije u 2027. godini tj. do početka obezbjeđivanja sredstava za rad od naknada za licence za 2027. godinu.

Planirana sredstva amortizacije za 2027. godinu iznose 70.000,00 € što je utvrđeno na osnovu vrijednosti raspoloživih osnovnih sredstava i predviđenih vrijednosti onih osnovnih sredstava koje Agencija planira da nabavi.

Planirana sredstva za rad Agencije u 2027. godini, bez dodate amortizacije osnovnih sredstava, iznose 2.310.947,00 €. Ukupno planirana sredstva za 2027. godinu sa amortizacijom osnovnih sredstava iznose 2.380.947,00 €.

7. TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH PRIHODA I RASHODA AGENCIJE ZA 2027. GODINU

Planirani prihodi i rashodi Agencije za 2027. godinu utvrđuju se u sljedećim iznosima:

R.br.	OPIS	PLAN za 2026. [€]	PLAN za 2027. [€]
	PRIHODI		
	Prihodi od naknada za izdavanje i ponovno izdavanje licenci i naknada za utvrđivanje statusa ZDS	7.000,00	8.000,00
	Prihodi od naknada za korišćenje licenci i naknada za korišćenje statusa ZDS	1.983.049,00	2.317.447,00
	Prihodi od refundiranja troškova službenih putovanja	10.000,00	6.000,00
	Ostali prihodi-refundiranja naknada zarade	23.371,00	25.500,00
	Prihodi koje ostvaruje Agencija na osnovu sporazuma o obavljanju poslova unutrašnje revizije za druge subjekte	24.000,00	24.000,00
I	UKUPNI PRIHODI	2.047.420,00	2.380.947,00
	RASHODI		
1	Troškovi materijala	54.800,00	54.800,00
	Troškovi materijala	12.000,00	12.000,00
	Troškovi stručne literature	7.000,00	7.000,00
	Troškovi štampanja propisa	20.000,00	20.000,00
	Troškovi električne energije i goriva	15.800,00	15.800,00
2	Bruto zarade, naknade zarada i druga primanja zaposlenih	1.269.367,00	1.532.179,00
	Bruto zarade	1.169.416,00	1.396.828,00
	Troškovi ostalih bruto ličnih primanja	53.349,00	66.237,00
	Doprinosi na teret poslodavca	46.602,00	69.114,00
3	Troškovi službenih putovanja	70.000,00	70.000,00
	Troškovi službenih putovanja koji se refundiraju	10.000,00	6.000,00
	Troškovi službenih putovanja koji se ne refundiraju	60.000,00	64.000,00

4	Troškovi proizvodnih usluga	67.000,00	66.000,00
	Troškovi komunikacija	25.000,00	25.000,00
	Troškovi održavanja sredstava	35.000,00	35.000,00
	Troškovi poštanskih usluga	3.000,00	3.000,00
	Troškovi oglašavanja	4.000,00	3.000,00
5	Troškovi neproizvodnih usluga	130.000,00	137.500,00
	Troškovi stručnih i konsultantskih usluga	30.000,00	30.000,00
	Troškovi komunalija	4.000,00	6.500,00
	Troškovi provizija	4.000,00	4.000,00
	Premije osiguranja	30.000,00	30.000,00
	Troškovi seminara, članarina, radionica i treninga i obuke	37.000,00	37.000,00
	Ostali troškovi	25.000,00	30.000,00
6	Nabavka osnovnih sredstava i sitnog inventara	60.000,00	60.000,00
7	Sredstva za rješavanje stambenih potreba	67.253,00	80.468,00
8	Troškovi zakupa, odnosno, kupovine poslovnog prostora	70.000,00	75.000,00
9	Troškovi angažovanja vještaka, procjene i ocjene imovine energetskih subjekata i revizije razvojnih planova	35.000,00	35.000,00
10	Troškovi izrade Studije unapređenja i digitalizacije internih i eksternih procesa Agencije		30.000,00
11	Rezervisanja za istek mandata u skladu sa zakonom	30.000,00	20.000,00
12	Troškovi za REMIT	20.000,00	20.000,00
13	Organizacija međunarodnih skupova u oblasti energetske regulacije	7.000,00	10.000,00
14	Rezervisanja za sudske postupke	14.000,00	10.000,00
II	RASHODI POSLOVANJA AGENCIJE (SUMA: 1-14)	1.894.420,00	2.200.947,00
III	REZERVA	85.000,00	110.000,00
IV	UKUPNO (II+III)	1.979.420,00	2.310.947,00
V	Amortizacija osnovnih sredstava	68.000,00	70.000,00
VI	UKUPNO (IV+V)	2.047.420,00	2.380.947,00

8. REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

Za realizaciju Finansijskog plana za 2027. godinu, odgovoran je Izvršni direktor Agencije koji izvještava Odbor Agencije o njegovom ostvarenju.

Raspored sredstava po ovom planu vršiće se u skladu sa opštim aktima, donijetim odlukama, programima i planovima rada, utvrđenim kriterijumima i mjerilima, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi Agencija u skladu sa zakonom, u cilju ostvarivanja nadležnosti i funkcije koja joj je povjerena.

Imajući u vidu da je članom 41 stav 3 Zakona o energetici, propisano da Agencija samostalno raspolaže sredstvima utvrđenim finansijskim planom, Agencija može prilikom raspoređivanja sredstava koja su utvrđena ovim planom vršiti njihovu prenamjenu.

II PLAN RADA ZA 2027. GODINU

1. UVOD

Plan rada za 2027. godinu predstavlja temeljni okvir za operativno sprovođenje nadležnosti Agencije u predstojećem jednogodišnjem periodu. Ovaj dokument definiše ključne strateške pravce, operativne prioritete i aktivnosti usmjerene na dalje unapređenje stabilnosti, održivosti i efikasnosti u sektorima energetike i komunalnih usluga u Crnoj Gori. Plan je sačinjen polazeći od obaveza propisanih: Zakonom o energetici, Zakonom o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, Zakonom o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa, Zakonom o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, Zakonom o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima, Zakonom o komunalnim djelatnostima, kao i drugih zakona i propisa čija primjena nalaže sprovođenje širokog spektra aktivnosti iz nadležnosti Agencije.

Neposredan pravni osnov za donošenje predmetnog plana sadržan je u članu 32 Statuta Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, broj 56/25), kojim je propisana obaveza Odbora Agencije da utvrdi predlog finansijskog plana sa planom rada za narednu kalendarsku godinu i dostavi ga Skupštini Crne Gore na usvajanje. U skladu sa statutarnim odredbama, ovim dokumentom projektuju se tekuće i normativne aktivnosti Agencije za 2027. godinu, uključujući i aktivnosti koje se odnose na regulisane komunalne djelatnosti, a što čini osnovu za utvrđivanje pripadajućih naknada. Istovremeno, planirane aktivnosti usklađene su sa projektovanim ukupnim prilivima i odlivima novčanih sredstava, obezbjeđujući time neophodne preduslove za njihovu realizaciju.

Prethodni period u energetskom sektoru obilježile su intenzivne regulatorne pripreme i usklađivanje sa novim zakonodavnim okvirom. U 2027. godini, uporedo sa normativnim planiranjem, Agencija će fokus usmjeriti i na punu operativnu implementaciju novih zakonskih rješenja, sa posebnim osvrtom na jačanje prekogranične energetske saradnje i realizaciju infrastrukturnih projekata u skladu sa evropskim standardima.

S obzirom na to da se Crna Gora nalazi u završnoj fazi priprema za članstvo u Evropskoj uniji, aktivnosti Agencije u sektoru energetike biće direktno usmjerene na integraciju domaćeg tržišta u evropski energetski kontekst. To podrazumijeva potpuno usklađivanje regulatornih mehanizama sa pravnim tekovinama Evropske unije, podsticanje regionalnog povezivanja i prekogranične razmjene, kao i ubrzanje tranzicije ka čistim izvorima energije.

U tom smislu, Agencija će nastaviti da aktivno doprinosi razvoju konkurentnog i sigurnog tržišta energije, promovišući energetska efikasnost i podstičući integraciju obnovljivih izvora energije, uz primarni cilj zaštite interesa krajnjih kupaca.

U oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, težište rada biće na obezbjeđivanju kontinuiteta i stabilnosti poslovanja vršilaca ovih usluga, kao i na blagovremenom prilagođavanju regulatornog okvira reformskim zakonodavnim aktivnostima. Kroz redovne aktivnosti praćenja i nadzora, Agencija će nastojati da osigura optimalnu ravnotežu između ekonomski opravdanih cijena za korisnike i dugoročne održivosti javnih usluga, dosljedno se vodeći principima objektivnosti, nediskriminacije i transparentnosti.

Uspješna realizacija svih planiranih aktivnosti u oba sektora biće podržana kontinuiranim unapređenjem internih procesa Agencije, efikasnim upravljanjem resursima i stalnim jačanjem kadrovskih kapaciteta. Ovaj plan rada postavlja jasan operativni okvir za rad zaposlenih, potvrđujući misiju Agencije da u vršenju svojih javnih ovlašćenja postupi nepristrasno i transparentno, te da kao samostalan i nezavisan organ štiti i zastupa isključivo javni interes.

2. NORMATIVNE AKTIVNOSTI

2.1. Energetski sektor

Normativnu aktivnost Agencije čini utvrđivanje, odnosno donošenje podzakonskih akata, davanje saglasnosti na akta energetskih subjekata, odnosno njihovo odobravanje, kao i učešće, u okviru propisane saradnje sa organima državne uprave, u postupcima izrade propisa koji imaju uticaj na njene nadležnosti u energetskom sektoru.

Saglasno ovlašćenju iz Zakona o energetici, Agencija je utvrdila, odnosno donijela:

- Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG”, broj 97/26);
- Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje distributivnog sistema električne energije („Službeni list CG”, broj 97/26);
- Metodologiju za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije („Službeni list CG”, broj 97/26);
- Metodologiju za utvrđivanje cijena za korišćenje prenosnog ili distributivnog sistema električne energije koje plaćaju korisnici direktnog voda kada je vod priključen na prenosni ili distributivni sistem („Službeni list CG”, broj 73/25);
- Metodologiju za utvrđivanje načina obezbjeđivanja sredstava za rad Agencije („Službeni list CG”, broj 151/25);
- Pravila za korekcije cijena i naknada („Službeni list CG”, broj 110/26);
- Pravila o licencama za obavljanje energetskih djelatnosti („Službeni list CG”, broj 123/25);

- Pravila o sertifikaciji operatora sistema („Službeni list CG", broj 69/26);
- Pravila za funkcionisanje snabdjevača posljednjeg izbora („Službeni list CG", broj 46/26);
- Pravila o uslovima za izdavanje odobrenja na osnovu kojih proizvođači i snabdjevači električne energije mogu snabdijevati krajnje kupce preko direktnog voda („Službeni list CG", broj 73/25);
- Pravila o čuvanju povjerljivosti komercijalno osjetljivih informacija koje koriste operatori sistema („Službeni list CG", broj 73/25);
- Pravila za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije („Službeni list CG", broj 46/26);
- Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom („Službeni list CG", broj 110/26);
- Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema električne energije („Službeni list CG", broj 65/26);
- Pravila za izradu i praćenje realizacije desetogodišnjih planova razvoja distributivnog sistema električne energije („Službeni list CG", broj 65/26);
- Pravila za utvrđivanje statusa i rad energetske zajednice građana („Službeni list CG", broj 97/26);
- Pravila za odobravanje naknada operatoru tržišta električne energije („Službeni list CG", broj 46/26);
- Regulatorni kontni plan, sadržaj i obrazac izvještaja koji se dostavljaju Agenciji („Službeni list CG", broj 101/25).

Donošenjem, odnosno utvrđivanjem pobrojanih podzakonskih akata, Agencija je gotovo u potpunosti izvršila svoje obaveze iz Zakona o energetici koje se odnose na akta čije je donošenje u njenoj nadležnosti, a u narednom periodu fokus će biti na postupanju po preostalim izvršnim klauzulama iz ovog zakona, koje se odnose na donošenje *Pravila za rješavanje sporova putem arbitraže*, *Pravila o uslovima i postupku promjene snabdjevača ili agregatora na tržištu električne energije od strane krajnjih kupaca električne energije* i *Pravila za poravnanje razlike između opravdanih i ostvarenih prihoda i utvrđenih troškova između licenciranih operatora distributivnog sistema*, odnosno na utvrđivanje *Opštih uslova za snabdijevanje električnom energijom i agregaciju električne energije*. Osim toga, u narednom periodu će se kontinuirano sagledavati potreba eventualnih nomotehničkih intervencija na važećim opštim aktima čiji je donosilac Agencija, na osnovu ovlašćenja iz Zakona o energetici.

Zakonom o energetici je propisana i obaveza energetskih subjekata da utvrde niz podzakonskih akata i dostave ih Agenciji na odobravanje koje podrazumijeva cjelovito razmatranje usaglašenosti teksta podzakonskog akta sa zakonskim okvirom te davanje primjedaba i sugestija u pisanom obliku ili u neposrednoj komunikaciji sa predstavnicima obrađivača. S tim u vezi, Agencija je

odobrila sljedeća akta energetske subjekte: Metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivni sistem električne energije („Službeni list CG”, broj 99/26), Cjenovnik za otkup infrastrukture za priključenje na distributivni sistem električne energije („Službeni list CG”, broj 99/26), Cjenovnik usluga korišćenja evidencije garancija porijekla („Službeni list CG”, broj 17/26) i Program mjera primjene nediskriminatornih uslova za pristup distributivnom sistemu električne energije („Službeni list CG”, broj 61/26).

U pravnom režimu odobravanja se nalaze i sljedeći akti čije je utvrđivanje u nadležnosti energetske subjekte: Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije, Pravila za funkcionisanje distributivnog sistema električne energije, Tržišna pravila, Pravila za funkcionisanje berzanskog tržišta električne energije, Pravila za pružanje nefrekvencijskih usluga u prenosnom sistemu električne energije, Pravila za pružanje nefrekvencijskih usluga u distributivnom sistemu električne energije, Pravila mjerenja u distributivnom sistemu električne energije, Pravila za primjenu transparentnih postupaka upravljanja zagušenjima i dodjeljivanja kapaciteta za prenos električne energije, Pravila za sprovođenje postupka otkrivanja, utvrđivanja i sprječavanja neovlašćenog korišćenja električne energije, Plan zamjene i izmještanja brojila električne energije, Metodologija za utvrđivanje naknade za priključenje na prenosni sistem električne energije, Metodologija za obračun i naplatu neovlašćeno preuzete električne energije, Odluka o utvrđivanju jediničnih naknada za priključenje na prenosni sistem električne energije, Odluka o određivanju naknade za priključenje na distributivni sistem električne energije i utvrđivanje visine naknade za priključenje, Naknade berze električne energije i Cijene pružanja nestandardnih usluga operatora distributivnog sistema električne energije.

Do dana sačinjavanja ovog plana, energetske subjekti su dostavili samo dio pobrojanih akata, koji su trenutno predmet metodološko-stručne obrade u Agenciji. Stoga će u pogledu normativnih obaveza Agencije, okosnica njenog rada u narednom periodu biti nastavak aktivnosti na usklađivanju tekstova dostavljenih podzakonskih akata sa zakonom, kao i pravno-tehničko razmatranje drugih opštih akata energetske subjekta čije se dostavljanje Agenciji na odobravanje očekuje.

Pored izloženog, u postupku usklađivanja crnogorskog pravnog sistema sa evropskom pravnom tekovinom, predstavnici Agencije su bili članovi radnih grupa za izradu Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa i Zakona o prekograničnim energetskim infrastrukturnim projektima. Ovi zakoni, kao i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, propisali su, takođe, normativne obaveze Agencije koje će se ispunjavati u planskom periodu.

Uz navedeno, eventualni zahtjevi operatora prenosnog, odnosno operatora distributivnog sistema za ažuriranje planova razvoja ili investicionih planova, mogu usloviti i obavezu Agencije da u 2027. godini sprovede postupak davanja saglasnosti na pomenuta akta.

2.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

Normativne aktivnosti Agencije u oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti u 2027. godini u značajnoj mjeri će zavisiti od dinamike i ishoda zakonodavnih aktivnosti u vezi sa propisima kojima se uređuje oblast komunalnih djelatnosti.

Programom rada Vlade Crne Gore za 2026. godinu, bilo je predviđeno da se u drugom kvartalu 2026. godine utvrde Predlog zakona o komunalnim djelatnostima i Predlog zakona o vodnim uslugama. Do sačinjavanja ovog plana rada navedeni predlozi zakona nijesu utvrđeni, odnosno zakonodavne aktivnosti u vezi sa njihovim utvrđivanjem nijesu realizovane u rokovima predviđenim Programom rada Vlade Crne Gore.

Nacrt zakona o komunalnim djelatnostima bio je krajem 2025. godine predmet javne rasprave i tim aktom predviđeno je proširenje nadležnosti Agencije i na regulaciju djelatnosti upravljanja komunalnim otpadom. Do sačinjavanja ovog plana rada nijesu preduzete dalje aktivnosti u pravcu utvrđivanja Predloga zakona o komunalnim djelatnostima. Međutim, ukoliko ovaj propis bude donesen do kraja 2026. godine ili tokom 2027. godine, dinamika i obim normativnih aktivnosti Agencije u ovoj oblasti će zavisiti od datuma njegovog stupanja na snagu, kao i od sadržaja prelaznih i završnih odredaba. Nakon stupanja na snagu ovog zakona, u zavisnosti od utvrđenih rokova za usklađivanje, može se ukazati potreba za donošenjem novih akata u vezi sa pitanjima koja budu obuhvaćena nadležnostima Agencije u oblasti regulacije upravljanja komunalnim otpadom.

Kada je riječ o Predlogu zakona o vodnim uslugama, radna grupa, koju je formiralo Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, radila je tokom 2026. godine na pripremi teksta nacrta ovog zakona. Riječ je o novom zakonskom okviru kojim bi se na sistemski način uredila oblast javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama. Imajući u vidu da će se donošenjem ovog zakona uspostaviti novi zakonski okvir u oblastima koje su u nadležnosti Agencije, na normativne aktivnosti Agencije u 2027. godini uticaće dinamika njegovog donošenja, datum stupanja na snagu, kao i sadržaj prelaznih i završnih odredaba. U zavisnosti od konačnih zakonskih rješenja i rokova za usklađivanje, tokom 2027. godine može se ukazati potreba da Agencija donese nove, odnosno izmijeni i dopuni postojeće propise.

U slučaju da tokom 2027. godine ne dođe do donošenja novih zakonskih rješenja, odnosno da na snazi bude važeći zakonski okvir, Agencija će kroz implementaciju podzakonskih akata koje je donijela u prethodnom periodu pratiti njihovu primjenu i sagledati potrebu za njihovim izmjenama i dopunama, u cilju ostvarivanja željenih efekata regulacije komunalnih djelatnosti.

Imajući u vidu da vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti zahtjeve za utvrđivanje cijena za 2028. godinu podnose Agenciji najkasnije do 30. aprila 2027. godine, Agencija će u prvom kvartalu 2027. godine izvršiti analizu metodologije za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, sa aspekta njenog funkcionisanja u prethodnom periodu. Ukoliko analiza pokaže da je, radi efikasnijeg i potpunijeg ostvarivanja ciljeva regulacije, potrebno unaprijediti postojeća regulatorna rješenja, Agencija će pristupiti izmjenama i dopunama ovog propisa.

2.3. Unapređenje poslovanja

Uspješno obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije i realizacija planiranih aktivnosti zahtijevaju postojanje razvojnog pravnog okvira. Iz tog razloga, stalni zadatak Agencije je da prati primjenu postojećih rješenja i kontinuirano sagledava potrebu za izmjenama i dopunama postojećih ili donošenje novih razvojnih dokumenata i internih opštih akata.

U tom cilju u završnoj fazi izrade je Strateški plan 2027-2030 kojim su definisani misija i vizija Agencije kao i strateški ciljevi i aktivnosti koji stvaraju okvir za regulatorno i razvojno unapređenje regulisanih sektora.

Pored toga, a imajući u vidu nedovoljnu opremljenost i primjenu informacione tehnologije i potrebu za modernizacijom poslovanja implementacijom digitaliziranih poslovnih procesa, planirana je izrada Studije unapređenja i digitalizacije internih i eksternih poslovnih procesa Agencije, koja će predstavljati polaznu osnovu za izradu projektnog zadatka.

Angažovanje raspoloživih kadrovskih kapaciteta za rad na unapređenju poslovanja i internim aktima tokom 2027. godine zavisice od složenosti zahtijevanih promjena, na šta direktno utiče potreba za unutrašnjim unapređenjem rada, ali i obaveza primjene novih propisa čiji je Agencija obveznik.

Shodno Statutu Agencije, opštim aktima se uređuje unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta, radni odnosi, disciplinska i materijalna odgovornost zaposlenih, poslovanje i način rada, nadležnosti organa Agencije i odlučivanje, kao i druga pitanja od značaja za rad.

Dodatno, a uzimajući u obzir dinamičan razvoj pravnog okvira, Agencija će u 2027. godini poseban fokus usmjeriti na unapređenje internih procedura kojima se standardizuje proces rada i odlučivanje organa Agencije, sa ciljem uspostavljanja savremenih standarda i procedura za rad zaposlenih, a sve u svrhu efikasnijeg obavljanja poslova, poboljšanja organizacije rada, unapređenja integriteta i adekvatnog sprovođenja unutrašnjih kontrola.

3. UTVRĐIVANJE CIJENA I NAKNADA I DAVANJE SAGLASNOSTI NA PREDLOG CIJENA

3.1. Energetski sektor

U pogledu aktivnosti Agencije koje se odnose na cijene i naknade koje se primjenjuju u oblasti energetike, novim Zakonom o energetici i Zakonom o korišćenju energije iz obnovljivih izvora propisane su sljedeće obaveze Agencije:

1. utvrđivanje cijena za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema električne energije, po zahtjevima „Crnogorskog elektroprenosnog sistema električne energije“ AD Podgorica (u daljem tekstu: CGES) i „Crnogorskog elektrodistributivnog sistema“ DOO Podgorica (u daljem tekstu: CEDIS);
2. utvrđivanje naknada za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, po zahtjevu „Crnogorskog operatora tržišta električne energije“ DOO Podgorica (u daljem tekstu: COTEE);
3. utvrđivanje metodologije za utvrđivanje zamjenske cijene;
4. utvrđivanje zamjenske cijene koja će se primjenjivati na ugovore o tržišnoj premiji zaključenim sa povlašćenim proizvođačima;
5. odobravanje naknada berze električne energije, po zahtjevu „Berze električne energije“ DOO Podgorica (u daljem tekstu: BELEN);
6. odobravanje naknada za priključenje na prenosni i distributivni sistem električne energije, po zahtjevima CGES-a i CEDIS-a;
7. odobravanje cijena pružanja nestandardnih usluga operatora distributivnog sistema, po zahtjevu CEDIS-a;
8. odobravanje cjenovnika za otkup infrastrukture za priključenje na distributivni sistem električne energije, po zahtjevu CEDIS-a;
9. odobravanje naknada za korišćenje evidencije garancija porijekla, po zahtjevu COTEE.

Članom 28 stav 3 Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora propisano je da Agencija, utvrđuje metodologiju za utvrđivanje zamjenske cijene, u slučaju da referentna tržišna cijena nije dostupna za obračunski period tokom trajanja ugovora o tržišnoj premiji, dok je stavom 4 istog člana propisano da Agencija utvrđuje i na svojoj internet stranici objavljuje zamjensku cijenu koja će se primjenjivati na ugovore o tržišnoj premiji. Ukoliko u 2027. godini budu zaključeni ugovori o tržišnoj premiji sa povlašćenim proizvođačima, a referentna cijena ne bude dostupna, Agencija će zamjenske cijene utvrditi na osnovu metodologije iz tačke 3.

Stupanjem na snagu novog Zakona o energetici, Agencija i energetske subjekti su obavezni da usklade podzakonska akta kojima se definišu cijene i naknade navedene u tač. 6, 7 i 8 ovog poglavlja i Agenciji dostave zahtjeve za odobravanje predmetnih cijena i naknada. U 2027. godini očekuje se podnošenje zahtjeva Agenciji za odobravanje svih cijena i naknada za koje nisu bili podnešeni zahtjevi tokom 2026. godine.

Članom 58 stav 5 Zakona o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, propisano je da se bliži način obračuna naknada za korišćenje evidencije garancija porijekla, visina naknada, način i rokovi plaćanja naknada utvrđuje aktom koji donosi COTEE, a odobrava Agencija. Na kraju 2027. godine se očekuje da će COTEE utvrditi cjenovnik usluga korišćenja registra garancija porijekla kojim se utvrđuju naknade za 2028. godinu, i dostaviti Agenciji na odobravanje.

3.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

U skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima, vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti utvrđuju predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, odnosno javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama, uz prethodno pribavljenu saglasnost skupštine jedinice lokalne samouprave. Vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti su dužni da, uz zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena koji podnose skupštini jedinice lokalne samouprave, dostave i saglasnost Agencije na predlog cijena usluga.

Metodologijom za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti propisano je da vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti Agenciji podnose zahtjev za dobijanje saglasnosti na predlog cijena usluga do 30. aprila tekuće godine za narednu godinu. Agencija ima rok od 90 dana da odluči po zahtjevu vršioca, odnosno da izda akt o davanju ili odbijanju davanja saglasnosti.

Budući da period za koji se utvrđuju cijene usluga traje jednu kalendarsku godinu, vršioci regulisanih komunalnih djelatnosti su dužni da zahtjev za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga Agenciji i skupštini jedinice lokalne samouprave podnose svake godine.

U skladu sa navedenim, u 2027. godini aktivnosti Agencije će biti usmjerene na obradu zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2028. godinu. Na osnovu broja zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2027. godinu, koje je Agencija obrađivala tokom 2026. godine, očekuje se da će Agencija u periodu od maja do jula 2027. godine obrađivati preko 30 zahtjeva za davanje saglasnosti na predlog cijena usluga za 2028. godinu.

4. ODLUČIVANJE PO ZAHTJEVIMA

4.1. Energetski sektor

4.1.1. Izdavanje licenci za obavljanje energetskih djelatnosti

Energetske djelatnosti obavljaju se u skladu sa Zakonom o energetici, a na osnovu licenci koje izdaje Agencija, osim djelatnosti koje su u skladu sa članom 65 ovog zakona, izuzete od licenciranja.

Ispunjenje uslova za izdavanje licenci, a na osnovu podnijetih zahtjeva, Agencija cijeni u skladu sa Zakonom o energetici i Pravilima o licencama za obavljanje energetskih djelatnosti. Agencija će u 2027. godini nastaviti sa izdavanjem novih, kao i izmjenama, odnosno dopunama postojećih licenci i eventualnim oduzimanjem istih. U 2027. godini ističe 21 licenca koja je u posjedu 13 energetskih subjekata u naftnom sektoru, kao i 4 licence u posjedu 4 energetska subjekta u elektroenergetskom sektoru, i to: dvije za proizvodnju i dvije za snabdijevanje električne energije.

4.1.2. Utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije

Agencija, u skladu sa ovlašćenjima utvrđenim Zakonom o energetici i Pravilima za utvrđivanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije („Službeni list CG”, broj 46/26), donosi rješenje o utvrđivanju statusa i određivanju operatora zatvorenog distributivnog sistema, a nakon toga, vrši stručni nadzor nad radom i poslovanjem operatora, u pogledu ispunjavanja uslova iz Zakona, Pravila i rješenja o utvrđivanju statusa i preduzima mjere i aktivnosti u skladu sa Zakonom, uključujući i angažovanje nadležnog inspektora.

U 2026. godini u Crnoj Gori postoje četiri zatvorena distributivna sistema: sistem u vlasništvu DOO „PM Power”, preko kojeg se distribuira električna energija na području nautičko-turističkog kompleksa Porto Montenegro u Tivtu; sistem u vlasništvu DOO „UNIPROM” Nikšić, preko kojeg se distribuira električna energija na području DUP „Industrijska zona Kombinat aluminijuma Podgorica”; sistem u vlasništvu „Luštica Development” AD Tivat, preko kojeg se distribuira električna energija na području Luštica Bay u Tivtu; kao i sistem u vlasništvu DOO „Azmont Investments” Herceg Novi, preko kojeg se distribuira električna energija na području rizorta Portonovi.

I u 2027. godini Agencija će postupati po zahtjevima za sticanje statusa zatvorenog distributivnog sistema električne energije i vršiti stručni nadzor nad radom i poslovanjem ovih sistema za koje utvrdi da je to potrebno.

4.1.3. Davanje saglasnosti na planove razvoja i investicione planove operatora sistema električne energije

Članom 87 st. 29 i 30 i članom 93 stav st. 6 i 7 Zakona o energetici propisana je obaveza CGES-a i CEDIS-a da, do 1. juna godine koja prethodi prvoj godini regulatornog perioda, dostave Agenciji na davanje saglasnosti desetogodišnje planove razvoja prenosnog, odnosno distributivnog sistema i investicione planove za period koji odgovara dužini trajanja regulatornog perioda koji utvrdi Agencija. Saglasno članu 174 stav 3 navedenog zakona, sastavni dio investicionih planova operatora sistema čine programi otkupa infrastrukture koja je u vlasništvu trećih lica i koja služi za prenos ili distribuciju električne energije. Uz investicioni plan, CEDIS je takođe dužan da dostavi na odobravanje i plan zamjene i izmještanja brojila električne energije u skladu sa članom 110 stav 5 Zakona o energetici.

Kako je članom 250 stav 1 Zakona o energetici propisano da prvi regulatorni period počinje 1. januara 2027. godine, to će se tokom 2027. godine prema potrebi operatora sprovoditi postupci davanja saglasnosti na:

1. Ažurirani desetogodišnji plan razvoja prenosnog sistema,
2. Ažurirani investicioni plan CGES-a, sa programom otkupa infrastrukture koja je u vlasništvu trećih lica,
3. Ažurirani desetogodišnji plan razvoja distributivnog sistema,
4. Ažurirani investicioni plan CEDIS-a, sa programom otkupa infrastrukture koja je u vlasništvu trećih lica i planom zamjene i izmještanja brojila električne energije.

4.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

U skladu sa Pravilima o licencama za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, Agencija izdaje licence za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti privrednim društvima i preduzetnicima koji ispunjavaju uslove utvrđene Zakonom o komunalnim djelatnostima i tim pravilima. Agencija je izdala licence za sve vršioce regulisanih komunalnih djelatnosti, osim za DOO „Komunalna djelatnost“ Petnjica.

U periodu na koji se ovaj plan rada odnosi, ističe period važenja licenci za 2 vršioca koji obavljaju regulisane komunalne djelatnosti, i to: 1 licenca za javno vodosnabdijevanje i 1 licenca za upravljanje komunalnim otpadnim vodama. U toku 2027. godine Agencija će svoje aktivnosti usmjeriti na obradu zahtjeva za izdavanje licenci, kao i na kontrolu licenci izdatih u prethodnom periodu. Agencija će tokom 2027. godine vršiti kontrole ispunjenosti uslova iz izdatih licenci, odnosno vršiti izmjene i oduzimanje izdatih licenci, ako se za to stvore propisani uslovi.

4.3. Postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama

Rukovodeći se osnovnim načelom Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list CG”, broj 160/25), da se *"pristup informacijama u posjedu organa vlasti zasniva na načelima slobodnog pristupa informacijama, transparentnosti rada organa vlasti, prava javnosti da zna, ravnopravnosti i jednakosti i ostvaruje se na nivou standarda koji su sadržani u potvrđenim međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima i slobodama i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava"*, Agencija obezbjeđuje informacije po podnijetim zahtjevima.

Budući da obavlja poslove regulacije u oblasti energetike i regulisanih komunalnih djelatnosti, utvrđuje naknade i cijene za obavljanje djelatnosti prenosa i distribucije električne energije, utvrđuje naknadu za rad operatora tržišta električne energije i daje saglasnost na cijene za pružanje usluga vodosnabdijevanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda, rad Agencije je pod pažnjom javnosti, pa se očekuje nastavak trenda zainteresovanosti fizičkih i pravnih lica posebno nevladinog sektora, za pristup informacijama koje su u posjedu Agencije.

Praksa je pokazala da se u vođenju postupaka po zahtjevima za pristup informacijama pored lica zaduženih za obradu zahtjeva za pristup informacijama Agencije, moraju uključiti i drugi zaposleni u cilju identifikovanja i sređivanja često obimne dokumentacije, odnosno informacija čiji pristup se traži.

Početkom 2022. godine Agencija je uspostavila internet stranicu koja poštujući „pravilo tri klika” korisnicima omogućava pristup aktuelnom vodiču za pristup informacijama u posjedu Agencije, rješenjima kojima je odobren pristup informacijama i informacijama kojima je pristup odobren.

Pored aktivnosti na obradi zahtjeva, djelovanje Agencije će u 2027. godini biti usmjereno i na ažuriranje Vodiča za pristup informacijama, njegovu objavu na internet stranici, kao i na redovno objavljivanje rješenja i informacija kojima je dozvoljen pristup, te ispunjavanju drugih obaveza u skladu sa zakonom.

5. STRUČNI NADZOR NAD RADOM SUBJEKATA

5.1. Energetski sektor

Zakonom o energetici značajno su prošireni opseg i ovlašćenja Agencije u vršenju nadzora nad radom energetskih subjekata. Uvođenje novih energetskih djelatnosti (poput skladištenja električne energije, agregacije i upravljanja berzanskim tržištem električne energije), novih energetskih subjekata, novih vrsta usluga (usluge fleksibilnosti i nefrekvencijske pomoćne usluge), novih obaveza za energetske subjekte, zahtjeva i postojanje adekvatnog nadzora nad sprovođenjem zakona. Članom 229 stav 1 Zakona o energetici, propisano je da Agencija vrši stručni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u skladu sa članom 38 stav 1 navedenog zakona.

U zavisnosti od toga kada će se u crnogorskom elektroenergetskom sistemu pojaviti energetske subjekti koji će se baviti novim energetske djelatnostima, kada će zaživjeti tržište usluga fleksibilnosti i tržište nefrekvencijskih pomoćnih usluga, itd. Agencija će otpočeti sa vršenjem stručnog nadzora u tom pogledu.

Članom 229 stav 2 propisano je da ako se stručnim nadzorom utvrdi da su povrijeđene odredbe ovog zakona ili propisa donijetih na osnovu ovog zakona, Agencija je ovlaštena za preduzimanje mjera iz člana 38 stav 3 ovog zakona. Naime, ako se stručnim nadzorom utvrde odstupanja, odnosno nepravilnosti, Agencija može preduzeti jednu ili više sljedećih radnji:

1. naložiti rješenjem energetske subjektu otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odrediti primjeren rok za njihovo otklanjanje,
2. uzeti u obzir posljedice utvrđenih nepravilnosti i, ako su utvrđene nepravilnosti prouzrokovale ili mogu prouzrokovati finansijske posljedice za krajnje kupce i učesnike na tržištu, izvršiti korekciju odgovarajućih troškova, odnosno prihoda, prilikom narednog utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda, cijena ili naknada,
3. podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu odnosno izdati prekršajni nalog u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji,
4. obavijestiti organ nadležan za zaštitu konkurencije, zaštitu potrošača ili drugi nadležni organ,
5. preduzeti druge mjere u skladu sa zakonom.

Novina u odnosu na zakonski okvir iz prethodnog perioda je što je važećim Zakonom o energetici decidirano propisano ovlaštenje Agencije za podnošenje zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i izdavanje prekršajnog naloga.

U nastavku je detaljnije opisan stručni nadzor koji Agencija obavlja redovno i u kontinuitetu. Pored navedenog, Agencija će u toku 2027. godine vršiti i nadzor nad drugim aspektima poslovanja energetske subjekata ukoliko se u toku redovnog obavljanja poslova ukaže potreba za tim.

5.1.1. Kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom

Pravni okvir za regulaciju kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom uspostavljen je 2017. godine donošenjem Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom („Službeni list CG“, broj 50/17), kojima su uređeni opšti i pojedinačni minimumi kvaliteta. Opšti minimum kvaliteta odnosi se na neprekidnost napajanja u prenosnom i distributivnom sistemu, dok pojedinačni minimumi predstavljaju standarde pružanja usluga kupcima od strane operatora sistema i snabdjevača. Pravni okvir je dodatno unaprijeđen 2022. godine uvođenjem podsticaja za poboljšanje opštih parametara kvaliteta kroz Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog i distributivnog

sistema („Službeni list CG”, br. 71/22 i 37/23), dok su 2023. godine izmjenama Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom („Službeni list CG”, broj 59/23), propisani novi pojedinačni standardi kvaliteta u cilju dodatne zaštite kupaca. Nakon donošenja novog Zakona o energetici, Agencija je u julu 2026. godine donijela nova Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom („Službeni list CG”, broj 110/26), čime je izvršeno usklađivanje sa novim zakonskim okvirom. Takođe, novim Metodologijama za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda operatora sistema i cijena, rokova i uslova za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema električne energije („Službeni list CG”, br. 97/26 i 110/26), dodatno je razrađen mehanizam podsticaja za poboljšanje opšteg kvaliteta. Metodologijama za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena za korišćenje prenosnog i distributivnog sistema dodatno je razrađen podsticajni mehanizam za poboljšanje kvaliteta. Za potrebe utvrđivanja faktora kvaliteta, kao opšti indikator kvaliteta za prenosni sistem koristi se AIT (Average Interruption Time), a za distributivni sistem SAIDI (System Average Interruption Duration Index).

U skladu sa ovlašćenjima propisanim Zakonom o energetici i Pravilima o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom, Agencija će i u 2027. godini pratiti i analizirati rad operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema električne energije i snabdjevača u odnosu na kvalitet isporuke i snabdijevanja električnom energijom, kroz analizu izvještaja o pokazateljima kvaliteta, kao i sprovođenjem stručnog nadzora. Posebna pažnja biće posvećena praćenju opštih indikatora kvaliteta operatora prenosnog i operatora distributivnog sistema i podataka relevantnih za buduću primjenu faktora za kvalitet.

Pored prethodno pomenutih nadležnosti, Agencija je, kao drugostepeni organ, ovlašćena da odlučuje o žalbama kupaca izjavljenim na odluke snabdjevača donijete po prigovorima kupaca podnijetim zbog neispunjavanja propisanog minimuma kvaliteta. S tim u vezi, Agencija će u toku 2027. godine sprovoditi i ovo ovlašćenje u odnosu na pristigle žalbe po tom pitanju.

5.1.2. Finansijsko poslovanje regulisanih elektroenergetskih subjekata

Agencija, u skladu sa Zakonom o energetici, prati rad i poslovanje energetske subjekata koji obavljaju djelatnost za koju Agencija utvrđuje ili odobrava metodologije, cijene ili naknade, u pogledu ostvarenih troškova i prihoda. U drugoj polovini 2026. godine utvrdiće se cijene za korišćenje prenosnog sistema električne energije, cijene za korišćenje distributivnog sistema električne energije i naknade za rad subjekta odgovornog za organizaciju i upravljanje tržištem električne energije, za regulatorni period koji će trajati od 2027. do 2029. godine. Istovremeno, utvrdiće se i naknada operatoru tržišta električne energije (berza električne energije) za 2027. godinu.

Tokom 2027. godine Agencija će pratiti realizaciju utvrđenih troškova i prihoda, odnosno finansijsko poslovanje regulisanih subjekata u 2026. godini. Za potrebe praćenja poslovanja

regulisanih subjekata i analize ostvarenja troškova i prihoda, operator prenosnog i operator distributivnog sistema dostavljaju podatke o ostvarenjima troškova na koje subjekti mogu uticati, troškova na koje ne mogu uticati, troškova na koje mogu djelimično uticati (troškova opravdanih gubitaka), prihoda od regulisane djelatnosti i ostalih prihoda, koje su ovi subjekti dužni da evidentiraju za regulatorne potrebe, dok se kontrole na licu mjesta sprovode po potrebi.

5.1.3. Investicije u prenosnom i distributivnom sistemu električne energije

Nadležnosti Agencije u pogledu nadzora nad radom energetske subjekata obuhvataju i praćenje realizacije investicionih planova operatora prenosnog i operatora distributivnog sistema električne energije. U 2027. godini vršiće se praćenje realizacije investicija operatora prenosnog i distributivnog sistema električne energije u 2026. godini, na osnovu konačnih podataka koje operatori dostavljaju.

Na ažurirane investicije u prenosni i distributivni sistem za 2026. godinu data je saglasnost od strane Agencije tokom 2025. godine. Realizacija odobrenih planiranih investicija se uzima u obzir prilikom utvrđivanja korekcija regulatorno dozvoljenih prihoda operatora sistema.

5.1.4. Izvršavanje obaveza koje se odnose na garancije porijekla

Agencija prati i analizira rad i poslovanje energetske subjekata u odnosu na izvršavanje obaveza koje se odnose na garancije porijekla saglasno članu 38 stav 1 tačka 28 Zakona o energetici. Garancije porijekla, u skladu sa Zakonom o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, izdaje COTEE za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora i vodi evidenciju garancija porijekla. Kako bi omogućio razmjenu izdatih garancija u okviru Evropskog udruženja organizacija koje izdaju garancije porijekla - AIB (Association of Issuing Bodies), COTEE je postao pridruženi član AIB i započeo postupak sticanja statusa punopravnog članstva u AIB.

Saglasno navedenom, Agencija će u 2027. godini izvršiti nadzor COTEE u vezi sa izdavanjem i prenošenjem garancija porijekla, garancijama porijekla koje su prestale da važe, sa funkcionisanjem evidencije garancija porijekla, kao i po pitanju finalizovanja postupka sticanja statusa punopravnog člana AIB.

5.1.5. Udjeli svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji

U skladu sa Zakonom o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, Agencija je donijela Pravila o načinu proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i načinu kontrole proračuna, kojima je utvrđeno da snabdjevač proračunava udio svih vrsta izvora energije u električnoj energiji koju je isporučio svojim krajnjim kupcima. Pri proračunu, za energiju koju je isporučio krajnjim kupcima, a za koju

ne posjeduje garancije porijekla električne energije, snabdjevač koristi podatke o strukturi nacionalnog rezidualnog miksa, koju u skladu sa ovim pravilima, proračunava COTEE .

Agencija će tokom 2027. godine, u skladu sa obavezama utvrđenim ovim pravilima, vršiti kontrolu proračuna udjela svih vrsta izvora energije u isporučenoj električnoj energiji krajnjim kupcima, kao i proračuna nacionalnog rezidualnog miksa.

5.1.6. Poštovanje uslova iz izdatih licenci

Na osnovu ovlašćenja iz Zakona o energetici, Agencija prati i kontroliše rad i poslovanje energetske subjekata u pogledu ispunjavanja uslova utvrđenih licencom. Na dan sačinjavanja ovog plana licencirana su 93 energetska subjekta, od kojih 17 proizvođača električne energije, jedan operator prenosnog sistema električne energije, jedan operator distributivnog sistema električne energije, jedan operator tržišta električne energije, sedam snabdjevača električnom energijom (AD Elektroprivreda Crne Gore Nikšić je vlasnik dvije licence: za proizvodnju električne energije i za snabdijevanje električnom energijom) i 65 energetske subjekata koji obavljaju djelatnosti iz oblasti nafte i gasa.

Tokom osam mjeseci 2026. godine izvršene su 24 kontrole licenciranih subjekata u naftnom sektoru, tokom kojih je kontrolisano 60 licenci. Početkom 2027. godine će biti pripremljen plan kontrola licenciranih subjekata u ovom sektoru za 2027. godinu. Očekuje se da će i tokom 2027. biti kontrolisano ispunjavanje uslova utvrđenih licencom u sličnom broju kao i u prethodnim godinama. Pored kontrola predviđenih navedenim planom, po potrebi će se vršiti i vanredne kontrole, nakon čega će se sačinjavati izvještaji o sprovedenoj kontroli sa pregledom zatečenog stanja, kao i mjerama koje je potrebno preduzeti u slučaju neispunjavanja uslova. U slučajevima kada Agencija utvrdi da energetske subjekt ne ispunjava uslove utvrđene Zakonom, odnosno da radi i posluje suprotno uslovima, ili ne ispunjava obaveze utvrđene licencom, sprovodi se stručni nadzor i preduzimaju mjere u skladu sa zakonom. Shodno odredbama Zakona, Agencija može nakon izvršenog stručnog nadzora da naloži rješenjem energetske subjektu otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i odredi primjereni rok za njihovo otklanjanje. Takođe, Agencija može podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom sudu odnosno izdati prekršajni nalog u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji. Pored navedenih mjera Agencija po službenoj dužnosti može pokrenuti postupak privremenog oduzimanja licenci i trajnog oduzimanja licenci.

Ipak, važno je istaći da tehničku i kadrovsku osposobljenost energetske subjekata i njihov pravni legitimitet, u skladu sa zakonom, subjekti dokazuju na bazi akata i sprovedenih aktivnosti nadležnih institucija. Stoga je za postupak izdavanja ili izmjene licenci bitno postojanje funkcionalnih institucija koje mogu da izdaju potvrde, uvjerenja ili sprovedu kontrole i izdaju izvještaje na zahtjev subjekata koji apliciraju za izdavanje ili izmjenu licenci.

5.2. Sektor regulisanih komunalnih djelatnosti

Agencija će, u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima i podzakonskim aktima donijetim za sprovođenje ovog zakona, u 2027. godini pratiti i analizirati rad i poslovanje vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, naročito kroz praćenje ispunjavanja uslova utvrđenih izdatim licencama, kroz prikupljanje, vrednovanje i poređenje podataka i indikatora o poslovanju, kao i kroz postupke davanja saglasnosti na predlog cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti.

Agencija će u 2027. godini nastaviti aktivnosti na kvartalnom prikupljanju podataka o poslovanju vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, u skladu sa Pravilima o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 69/18 i 143/21). Prikupljeni podaci koristiće se za izračunavanje, vrednovanje i poređenje indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti. Analiza dobijenih podataka rezultiraće izvještajem o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2026. godinu, koji će, u skladu sa pomenutim pravilima, biti sačinjen do 31. oktobra 2027. godine. Navedeni izvještaj Agencija objavljuje na svojoj internet stranici i dostavlja vršiocima regulisanih komunalnih djelatnosti, jedinicama lokalne samouprave, organima državne uprave nadležnim za komunalne djelatnosti, odnosno vode, kao i drugim relevantnim institucijama i subjektima.

Zakonom o komunalnim djelatnostima propisana je obaveza Agencije da priprema i dostavlja Skupštini Crne Gore godišnji izvještaj o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima do 31. jula tekuće godine za prethodnu godinu. S tim u vezi, Agencija će podatke koje kontinuirano prikuplja od vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti koristiti za praćenje stanja u sektoru regulisanih komunalnih djelatnosti, a dobijene nalaze za sastavljanje navedenog izvještaja.

Pored navedenog, Agencija će i u 2027. godini vršiti finansijsku analizu poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti, čije će rezultate, kao i prethodnih godina, prikazati u godišnjem izvještaju o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima za 2026. godinu.

6. TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE

6.1. Povezivanje tržišta električne energije

„Paket za integraciju tržišta električne energije” (eng. Electricity Integration Package – u daljem tekstu: EIP) usvojen je od strane Ministarskog savjeta Energetske zajednice krajem novembra 2021. godine i sredinom decembra 2022. godine. Usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa EIP-om izvršeno je kroz donošenje Zakona o energetici („Službeni list CG”, br. 28/25 i 3/26), Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa („Službeni list CG”, broj 2/26), Uredbe

o uspostavljanju smjernica za rad sistema u havarijskom i stanju oporavka sistema („Službeni list CG“, broj 27/26) i Uredbe o uspostavljanju smjernica za rad elektroprenosnog sistema („Službeni list CG“, broj 27/26).

Za integraciju crnogorskog tržišta električne energije u jedinstveno evropsko tržište neophodno je dobiti konačnu potvrdu Evropske komisije o usklađenosti crnogorskog pravnog okvira sa EIP-om, koja je planirana da se donese do sredine oktobra 2026. godine. U zavisnosti od ocjene Evropske komisije, moguće je da će se vršiti dodatno usklađivanje crnogorskog zakonodavstva sa EIP-om. Zahtjev za povezivanja tržišta električne energije može se podnijeti tek nakon dobijanja potvrde Evropske komisije o uspješnoj transpoziciji EIP-a i usvajanja Plana za integraciju u funkcije operatora tržišnog povezivanja od strane ACER-a, pri čemu je za povezivanje tržišta potrebno 18 mjeseci od podnošenja zahtjeva za povezivanje.

U cilju povezivanja tržišta električne energije između Italije i Crne Gore, formirana je implementaciona radna grupa (IT-ME IG), koju čine predstavnici regulatora, operatora prenosnih sistema i nominovanih operatora tržišta električne energije (NEMO) Italije i Crne Gore. Zadatak Implementacione radne grupe je ispunjenje preduslova za povezivanje tržišta Italije i Crne Gore, kao i operacionalizacija regiona za proračun kapaciteta na granici Italije i Crne Gore (IT-ME CCR). Ova grupa se sastaje na dvonedeljnom nivou i tokom 2027. godine će nastaviti sa pripremom nacрта regionalnih podzakonskih akata (TCM) za definisanje CCR-a IT-ME, u koordinaciji sa operatorima prenosnih sistema ove dvije zemlje.

6.2. Nadzor nad veleprodajnim tržištem električne energije

Donošenjem *Zakona o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa* („Službeni list CG“, broj 1/22) (u daljem tekstu: Zakon o nadzoru nad tržištem) u januaru 2022. godine izvršeno je usklađivanje crnogorskog normativnog okvira sa EU propisima kojima se uređuje nadzor nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa. Osnovni cilj ovog zakona je stvaranje uslova za pravilno funkcionisanje veleprodajnog tržišta električne energije i prirodnog gasa kroz: uspostavljanje djelotvornog sistema nadzora veleprodajnog tržišta, kako bi se spriječile, otkrile i sankcionisale zloupotrebe na tržištu; poboljšanje transparentnosti na veleprodajnom tržištu električne energije i prirodnog gasa, kako bi se povećalo povjerenje u tržište, povećao broj učesnika na tržištu i uspostavio pouzdan cjenovni signal; kao i obezbjeđivanje dodatne zaštite kupaca kroz nadzor nad ponašanjem učesnika na tržištu.

Agencija vrši nadzor nad veleprodajnim tržištem električne energije saglasno članu 4 Zakona o nadzoru nad tržištem. Prilikom vršenja nadzora nad veleprodajnim tržištem, Agencija može da sarađuje sa organom nadležnim za zaštitu konkurencije, organom nadležnim za tržište kapitala, nadležnim organima Energetske zajednice i ACER-om. Sa druge strane, učesnici na tržištu su dužni da mjesečno dostavljaju Agenciji podatke o izvršenim transakcijama veleprodajnim energetskim

proizvodima, i to o: kupljenim i prodanim veleprodajnim energetske proizvodima; cijeni i količini kupljenih i prodanih veleprodajnih energetske proizvoda; učesnicima u izvršenim transakcijama; datumu i vremenu izvršenja transakcije. Tokom 2027. godine, Agencija će, saglasno Zakonu o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa:

- pratiti transakcije učesnika na veleprodajnom tržištu, u cilju identifikovanja i sprečavanja zloupotreba tržišta,
- voditi i ažurirati evidenciju učesnika na veleprodajnom tržištu električne energije,
- vršiti razmjenu podataka i izvještavanje nadležnih organa Energetske zajednice o aktivnostima u primjeni REMIT-a¹,
- prikupljati i obrađivati podatke koje dostavljaju učesnici na veleprodajnom tržištu električne energije,
- utvrditi i na svojoj internet stranici objaviti Izvještaj o aktivnostima nadzora nad veleprodajnim tržištem električne energije u 2026. godini,
- učestvovati u aktivnostima nadležnih tijela Energetske zajednice koja se bave primjenom REMIT-a.

Pored navedenog, dostupnost i jednaka mogućnost pristupa informacijama od značaja za funkcionisanje tržišta električne energije predstavljaju jedan od temelja ravnopravnosti učesnika na tržištu električne energije. Cijeneći značaj dostupnosti navedenih informacija, a u skladu sa Zakonom o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, Ministarstvo ekonomije je u martu 2018. godine donijelo Pravilnik o podacima koje obezbjeđuje operator prenosnog sistema električne energije i načinu dostavljanja i objavljivanja podataka od značaja za tržište električne energije („Službeni list CG”, broj 14/18). Donošenjem ovog akta izvršeno je transponovanje Uredbe Komisije EU br. 543/2013 o dostavljanju i objavljivanju podataka o tržištima električne energije u nacionalno zakonodavstvo.

Shodno svojim nadležnostima, Agencija je tokom 2026. godine vršila nadzor nad operatorom prenosnog sistema u pogledu objavljivanja podataka od značaja za funkcionisanje tržišta.

Agencija će i tokom 2027. godine nastaviti sa nadzorom operatora prenosnog sistema u pogledu izvršavanja zakonskih obaveza sa aspekta transparentnosti i dostupnosti informacija vezanih za tržišta električne energije. Značaj izvršenja nadležnosti Agencije pored nacionalnog ima i

¹ REMIT definiše pravila za učesnike na veleprodajnim tržištima električne energije i prirodnog gasa. zabranjuje trgovinu na osnovu insajderskih informacija i manipulaciju tržištem. S ciljem utvrđivanja i sprečavanja navedenih aktivnosti, Agencija za saradnju energetske regulatora (The Agency for the Cooperation of Energy Regulators – ACER) ustanovila je sistem za nadzor tržišta u EU koji je praćen implementacijom istražnih ovlašćenja i ovlašćenja za sankcionisanje povreda REMIT-a u pojedinim zemljama članicama EU.

međunarodni značaj, pa će podaci dobijeni kontrolom poslužiti kao ulazni podatak za pripremu izvještaja Energetske zajednice o implementaciji predmetne uredbe Evropske unije.

7. ZAŠTITA KUPACA

U skladu sa članom 4 Zakona o energetici, obezbjeđivanje dovoljnih količina energije potrebnih za život i rad građana i poslovanje i razvoj privrednih subjekata i njihovo snabdijevanje na siguran, bezbjedan, pouzdan i kvalitetan način, kao i energetske razvoj su od javnog interesa. Jedan od principa na kojima se ostvaruje javni interes u obavljanju energetske djelatnosti je zaštita krajnjih kupaca električne energije.

Zaštita krajnjih kupaca energije je u članu 9 Zakona o energetici, postavljena kao jedan od ciljeva energetske razvoja pored sljedećih ciljeva: obezbjeđenja neprekidnog, sigurnog i kvalitetnog snabdijevanja energijom; obezbjeđenja održive i efikasne proizvodnje i korišćenja energije; razvijanja i korišćenja različitih izvora energije; povećanja proizvodnje odnosno korišćenja energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije; efikasnog obavljanja energetske djelatnosti i javnih usluga uz obezbjeđenje održivog razvoja; zaštite životne sredine u svim oblastima energetske djelatnosti; obezbjeđenja konkurencije na tržištu energije na načelima nepristrasnosti, transparentnosti i nediskriminatornosti; održavanja stabilnih uslova poslovanja i podsticanja javnog, privatnog i javno-privatnog ulaganja i poslovanja u oblasti energetike; povezivanja crnogorskog energetske sistema sa evropskim energetske sistemima i sistemima država u okruženju u skladu sa energetske potrebama i potrebama ekonomskog razvoja; razvoja tržišta električne energije i njegovog povezivanja sa regionalnim i unutrašnjim tržištem Evropske unije; stvaranja uslova za investiranje u energetiku. To znači da se razvoj energetske sektora u svoj njegovoj složenosti, uslovljenoj potrebama korisnika i intezivnim naučnim i tehnološkim napretkom mora ostvarivati uz sveobuhvatnu zaštitu krajnjih kupaca energije, jer u suštini energetske razvoj se ostvaruje zbog krajnjih kupaca i korisnika usluga energetske subjekata.

Zaštita krajnjih kupaca, je u nešto užem značenju uređena odredbama Zakona o energetici koje se odnose na obaveze snabdjevača prema krajnjim kupcima električne energije, kao i propisivanjem prava krajnjih kupaca u odnosu na snabdjevača. Pored toga obaveze i odgovornosti u pogledu zaštite korisnika njihovih usluga su jasno postavljene i mrežnim subjektima, operatorima prenosnog i distributivnog sistema, imajući u vidu da pristup, priključenje, kvalitet isporuke, razvoj, investiranje realizuju i sprovode ovi subjekti. Ovdje je posebno značajno uspostavljanje ograničenja i obaveza operatorima sistema kojim će se obezbijediti nediskriminatornost i poštovanje zakonom utvrđenih rokova u realizaciji prava korisnika sistema zbog činjenice da operatori sistema imaju monopolski položaj koji treba ograničiti jasnim pravilima.

Iako Zakon o energetici sadrži konkretne odredbe o zaštiti, pravima i obavezama snabdjevača i krajnjih kupaca, bliže uređivanje prava kupaca je usmjereno na podzakonska akta, koje donosi Agencija i to: Opšte uslove za snabdijevanje električnom energijom, odnosno agregaciju električne energije, Pravila za funkcionisanje snabdjevača posljednjeg izbora, Pravila o uslovima i postupku promjene snabdjevača ili agregatora na tržištu električne energije od strane krajnjih kupaca električne energije.

U skladu sa Zakonom o energetici, kupci, odnosno budući kupci električne energije imaju pravo na priključenje na mrežu, na izbor snabdjevača i promjenu snabdjevača, da budu informisani o stvarnoj potrošnji električne energije i troškovima u cilju praćenja sopstvene potrošnje bez dodatnih troškova, na otklanjanje tehničkih i drugih smetnji u isporuci energije od strane nadležnog energetskeg subjekta, čiji uzrok nije na unutrašnjoj instalaciji kupca (najduže u roku od 24 sata od prijema zahtjeva, osim u slučajevima kada to objektivno nije moguće), kao i na obezbjeđivanje potrebnog kvaliteta isporuke električne energije, te pravo na finansijsku kompenzaciju u slučaju neispunjavanja minimuma kvaliteta snabdijevanja od strane operatora sistema ili snabdjevača. Pored toga, navedenim zakonom je propisana i obaveza informisanja kupca, koja podrazumijeva obavezu snabdjevača da na svojoj internet stranici ili na drugi odgovarajući način obavijesti krajnje kupce o namjeri da izmijeni ugovorne uslove i o njihovom pravu na raskid ugovora o snabdijevanju nakon prijema obavještenja o toj izmjeni, da na transparentan i razumljiv način obavijesti krajnjeg kupca koji nije iz kategorije domaćinstva o cijeni i svakoj promjeni cijene snabdijevanja, kao i o razlozima za njihovu promjenu, najkasnije 15 dana prije početka primjene cijene, i objavi ih na svojoj internet stranici, da na transparentan i razumljiv način obavijesti krajnjeg kupca iz kategorije domaćinstva o cijeni i svakoj promjeni cijene snabdijevanja, kao i o razlozima za njihovu promjenu, najkasnije 30 dana prije početka primjene cijene, i objavi ih na svojoj internet stranici, kao i da na svojoj internet stranici, najmanje jednom godišnje, objavi informacije o pravima kupaca, uključujući informacije o podnošenju i rješavanju prigovora. Takođe snabdjevač je dužan da krajnjem kupcu na njegov zahtjev dostavi pregledno i jasno objašnjenje o načinu obračuna njegovog računa, naročito kada je u pitanju račun koji nije zasnovan na stvarnoj potrošnji, a zakonom je utvrđena i obaveza da se kupci zaštite od nepravedenih ili obmanjujućih metoda prodaje.

Kako je Agencija Zakonom o energetici ovlašćena da vrši stručni nadzor u odnosu na primjenu pravila kojima se uređuju opšti uslovi snabdijevanja i agregacije, u 2027. godini planira se intezivnija aktivnost koja se odnosi na nadzor i postupanje snabdjevača u ovom dijelu. Osim toga iz razloga što je članom 38 Zakona o energetici, u odnosu na prethodni Zakon o energetici, proširena nadležnost Agencije u dijelu nadzora nad radom energetskeg subjekata, uvođenjem vrlo širokih ovlašćenja u smislu vršenja nadzora u pogledu ispunjavanja obaveza propisanim ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje prekogranična razmjena električne energije i prirodnog gasa, drugim propisima Zajednice i odlukama nadležnih organa Zajednice i ACER-a, nadzor se može

sprovoditi i u pogledu primjene svih odredbi tog zakona i podzakonskih akata koji se tiču odnosa krajnjih kupaca ne samo sa snabdjevačem već i operatorima sistema kojim se obezbjeđuje zaštita krajnjih kupaca. Pri tome u ovom zakonu nema odredbi o načinu i postupku sprovođenja nadzora niti upućivanja na odredbe drugih zakona kojima je uređeno vršenje npr. inspekcijskog nadzora, niti je propisana obaveza Agencije da donošenjem podzakonskog akta uredi ovo pitanje. To će svakako zahtijevati oprez kod postupanja i tumačenja obima nadzora koji vrši Agencija, posebno iz razloga što je Agencija dobila ovlaštenje da izdaje prekršajne naloge i podnosi prekršajne prijave prema subjektima koji ne postupaju u skladu sa zakonom.

Veoma važnu ulogu u procesu energetske tranzicije koja treba da se ostvari kroz Zakon o energetici i Zakon o korišćenju energije iz obnovljivih izvora, ima i djelatnost agregacije električne energije. Agregacija je u Zakonu o energetici definisana kao djelatnost koju obavlja fizičko ili pravno lice koje kombinuje potrošnju većeg broja kupaca ili proizvedenu električnu energiju sa ciljem prodaje, kupovine ili aukcije na bilo kom tržištu električne energije.

Agregacija treba da omogući da se novi energetske kapaciteti zasnovani na obnovljivim izvorima električne energije, koji se intenzivno razvijaju, na pouzdan način integrišu u mrežu i tržište. S druge strane agregacija i agregiranje treba da pomogne zaštiti i jačanju krajnjih kupaca (posebno malih i iz kategorije domaćinstva) i kupaca koji proizvode i troše energiju koju proizvode, jer se njihovim uključivanjem u agregacijsku grupu, zaključivanjem ugovora sa agregatorom stvaraju uslovi da se uključe na tržište i ostvare dodatne benefite u vidu zarade od svoje proizvodnje ili ograničavanja sopstvene potrošnje (niži računi za utrošenu električnu energiju pomjeranjem potrošnje iz skupih u jeftinije sate, dodatni prihodi od učešća na tržištima pomoćnih usluga, uključujući balansno tržište i tržište nefrekvencijskih pomoćnih usluga, kao i tržište usluga fleksibilnosti, bolje korišćenje sopstvene proizvodnje i dr.).

S obzirom da je za razvoj djelatnosti agregacije, posebno na distributivnom nivou neophodno unaprjeđenje pametnog sistema mjerenja i uvođenje komunikacionih sistema standardizovanih za automatizovano upravljanje, kao i jasno definisanje obaveza, prava agregatora i operatora sistema u pravilima za funkcionisanje sistema kao i uređivanje uloge agregatora u pravilima koja definišu tržišta u skladu sa Zakonom o energetici, ne može se očekivati da će ta aktivnost zaživjeti u 2027. godini. Nema ni jednog podzakonskog akta propisanog ovim zakonom koji bi na sistematičan način definisao rad ovog subjekta. Treba ukazati da Zakon o energetici, iako obrađuje ugovor o agregaciji, ne daje ni u naznakama njegovu sadržinu, kao ni opredjeljenje za modele agregacije koji bi bili odgovarajući za Crnu Goru, a što bi kroz utvrđivanje okvira i kriterijuma svakako pomoglo definisanje ove djelatnosti i njenu realizaciju u praksi.

Zaštiti kupaca se doprinosi i kroz postupak rješavanja žalbi, a Zakonom o energetici su propisani slučajevi u kojima Agencija, kao drugostepeni organ odlučuje po žalbama kupaca. Agencija je ovlaštena da postupa po žalbama krajnjih kupaca u slučaju obustave isporuke električne energije

ili ograničenja isporuke električne energije u slučaju kada kupac ne izvršava obaveze utvrđene ugovorom, odnosno računom za isporučenu energiju, kao i na odluku snabdjevača o opravdanosti prigovora kupca i eventualnoj finansijskoj kompenzaciji koju je snabdjevač dužan da plati kupcu po osnovu neispunjavanja minimuma kvaliteta snabdijevanja od strane operatora sistema ili snabdjevača, utvrđenih pravilima o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom i na postupak promjene snabdjevača i agregatora.

U postupku po žalbama izjavljenim zbog obustave ili ograničenja isporuke električne energije, izvršenim po nalogu snabdjevača zbog neizvršavanja obaveza utvrđenih ugovorom, odnosno računom za isporučenu električnu energiju, Agencija ispituje zakonitost sprovedenog postupka. Imajući u vidu da su u ranijem periodu kupci podnosili žalbe po navedenom osnovu to se može očekivati da će se takva praksa nastaviti i u 2027. godini.

Zakonom o energetici i Pravilima o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom, donijetim u skladu sa tim zakonom, utvrđeno je da kupac ima pravo na finansijsku kompenzaciju ukoliko se utvrdi povreda propisanog kvaliteta usluge elektroenergetske kompanije - operatora sistema ili snabdjevača, i to pravo se može ostvariti samo na zahtjev kupca, to jest podnošenjem prigovora snabdjevaču, koji je dužan da prigovor podnese u zakonom utvrđenom roku. U slučaju da je nezadovoljan odlukom snabdjevača kupac ima pravo da podnese žalbu Agenciji, koja tada ispituje zakonitost postupanja snabdjevača. Ove aktivnosti se mogu očekivati i u 2027. godini.

U skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača („Službeni list CG“, broj 12/26) i Odlukom o utvrđivanju liste organa nadležnih za inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača („Službeni list CG“, broj 53/21), Agencija je dužna da vodi evidenciju o primljenim žalbama potrošača i njihovom rješavanju i da podatke unosi u Centralni informacioni sistem za zaštitu potrošača – CISZP (www.potrosac.me). Očekivanje je da će se ove aktivnosti nastaviti i u 2027. godini.

Kupci Agenciji svake godine dostavljaju i podneske kojima se osporavaju računi za utrošenu električnu energiju, odnosno visina duga i obračun kamate zbog zastarjelosti potraživanja, kao i obračun neovlašćeno preuzete električne energije, pa se takvi podnesci mogu očekivati i u narednoj godini. U navedenim situacijama, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, Agencija ima obavezu da podneske proslijedi nadležnom organu (EPCG i/ili CEDIS), ili, kada su navedeni organi već donijeli odluke/rješenja, Agencija donosi rješenje o nenadležnosti. Protiv rješenja Agencije kupci mogu podnijeti tužbu Upravnom sudu Crne Gore i tražiti održavanje usmene rasprave, što zahtijeva aktivnosti Agencije kod davanja odgovora na tužbu, dostavu spisa predmeta sudu i pristup ročištu. Nakon sprovedenog postupka pred Upravnim sudom, ako su nezadovoljne ishodom, stranke dalje mogu podnijeti zahtjev za preispitivanje odluka Upravnog suda Vrhovnom sudu Crne Gore. U tom slučaju Agencija ima aktivnosti na davanju odgovora i

dostavi spisa predmeta sudu. Zakonitost postupanja Agencije u ovim slučajevima je potvrđena od strane navedenih sudova.

U neposrednoj komunikaciji, koja se ostvaruje na različite načine Agencija informiše kupce o zakonskom okviru koji se primjenjuje u ovoj oblasti, kako bi im se omogućilo da lakše i efikasnije ostvare i zaštite svoja prava i pravne interese, a sa tom praksom će se nastaviti i u narednoj godini.

8. MEĐUNARODNA SARADNJA

Međunarodna saradnja sa tijelima u Energetskoj zajednici, Evropskoj uniji i dobrovoljnim asocijacijama predstavlja izuzetno važan segment u radu prepoznat i kroz Zakon o energetici kojim je propisano da Agencija sarađuje sa regionalnim i EU tijelima kako bi kroz zajednička pravila, veće kapacitete mreže i koordinisan nadzor obezbijedila sigurnije snabdijevanje, bolju prekograničnu razmjenu električne energije i fer konkurenciju na tržištu. Posvećenost Agencije ovom segmentu neophodna je radi praćenja dešavanja na evropskoj regulatornoj sceni, učestvovanja u izradi adaptiranih verzija direktiva i uredbi za zemlje Zapadnog Balkana kao i radi razmjene iskustva sa kolegama iz regiona i EU.

Crna Gora je potpisnica Sporazuma o formiranju Energetske zajednice, koji je potvrđen donošenjem Zakona o ratifikaciji sporazuma između Evropske zajednice i Republike Crne Gore o formiranju Energetske zajednice („Službeni list RCG”, broj 66/06), pa Agencija ima obavezu da učestvuje u radu Regulatornog odbora Energetske zajednice i radnih grupa. Kroz svoje angažovanje doprinosi u pripremi dokumenata koja se odobravaju od najvišeg organa Energetske zajednice, Ministarskog savjeta, i obavezujuća su za države članice. Sve obaveze koje proističu iz pomenutog sporazuma u definisanim rokovima se prenose u nacionalni zakonski okvir pa je intenzivno učešće u svim relevantnim radnim grupama Energetske zajednice prioritet i u narednom periodu. Nadalje, Energetska zajednica daje kontinuiranu podršku zemljama članicama i u periodu na koji se ovaj dokument odnosi i planirano je jačanje kapaciteta preko projekta koji finansira Evropska komisija, o temama koje regulator smatra prioritetnim, o čemu su pregovori u toku.

Uporedo sa učešćem u aktivnostima Energetske zajednice, Agencija će nastaviti praćenje rada i učešće u tijelima međunarodnih institucija u kojima ima ulogu člana ili posmatrača, i to: Mediteranskog udruženja regulatora za električnu energiju i gas (MEDREG), Savjeta Evropskih energetskih regulatora (CEER) i Agencije za kooperaciju energetskih regulatora (ACER) i Balkanske energetske škole (BES).

U 2027. godini pod okriljem MEDREG-a planira se osnivanje mediteranske škole regulatora, kao nadogradnja rada ove asocijacije sa snažnijim osvrtnom na ciljanu edukaciju zaposlenih u

regulatornim tijelima zemalja članica u oblastima u kojima je procijenjena intenzivnija potreba za razmjenom iskustava.

Nastavlja se i prisustvo seminarima koji će biti organizovani od strane BES-a, na kojima se angažuju eksperti za tematske edukacije koje planom rada ove škole nominuju članice.

Agencija će, u skladu sa mogućnostima, pratiti dešavanja u CEER-u i ACER-u, u kojima ima svojstvo posmatrača.

U narednom periodu Agencija će nastojati da zaposlene uputi na obuke koje organizuje Firentinska škola regulacije, koja više od dvije decenije predstavlja ključnu tačku spajanja akademske teorije i regulatorne prakse u Evropi i svijetu.

Kada se planiraju aktivnosti u dijelu regulacije komunalnih djelatnosti, svakako će se posebna pažnja posvetiti praćenju rada u tijelima Udruženja evropskih regulatora za vodu i otpadne vode (WAREG), a planira se učešće na forumima i kongresima koji se organizuju na temu regulacije komunalnih djelatnosti, kako od strane WAREG tako i od strane Svjetske banke koja je u kontinuitetu uključena u organizaciju stručnih skupova i angažovanje eksperata.

Istovremeno sa praćenjem rada međunarodnih institucija, Agencija, po pozivu nacionalnih institucija, nastavlja svoje djelovanje u radu radnih grupa koje su formirane sa ciljem pružanja podrške pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.

9. UNUTRAŠNJA REVIZIJA

Funkcija unutrašnje revizije u Agenciji obezbijedena je kroz rad Jedinice za unutrašnju reviziju, formirane u skladu sa Zakonom o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji („Službeni list CG”, broj 89/25). Svrha unutrašnje revizije je da jača sposobnost organizacije da stvara, štiti i održava vrijednost, pružanjem Odboru Agencije i rukovodstvu nezavisnog, objektivnog i na riziku zasnovanog uvjeravanja, savjeta, uvida i predviđanja.

Na osnovu sporazuma o obavljanju poslova unutrašnje revizije, koje je Agencija zaključila uz prethodnu saglasnost Ministarstva finansija, Jedinica za unutrašnju reviziju obavlja poslove unutrašnje revizije i za Agenciju za audiovizuelne medijske usluge i Agenciju za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Jedinica će i u 2027. godini nastaviti da obezbjeđuje pokrivenost funkcijom unutrašnje revizije u navedenim subjektima, u skladu sa njihovim potrebama, procijenjenim rizicima i usvojenim planovima rada.

U 2027. godini aktivnosti Jedinice za unutrašnju reviziju biće usmjerene na dalje unapređenje i usklađivanje rada funkcije unutrašnje revizije sa odredbama važećeg Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru, kao i sa Međunarodnim standardima interne revizije (Global Internal Audit Standards – GIAS) Međunarodnog instituta internih revizora

(IIA). U tom okviru, nastaviće se sa preispitivanjem i, po potrebi, ažuriranjem internih akata, metodologija i procedura kojima se uređuje rad Jedinice, kao i sa njihovim usklađivanjem sa razvojem profesionalnih standarda i zahtjevima koji proizlaze iz važećeg regulatornog okvira.

Jedinica će u 2027. godini realizovati angažmane unutrašnje revizije i druge aktivnosti utvrđene odobrenim planovima rada za svaki od subjekata za koje obavlja funkciju unutrašnje revizije. Planovi će biti zasnovani na dokumentovanoj procjeni rizika, uzimajući u obzir strateške i operativne ciljeve subjekata, značajne promjene u poslovanju, rezultate prethodno obavljenih angažmana, postojeće kontrole i druge relevantne faktore. Na taj način obezbijediće se usmjerenost ograničenih kapaciteta Jedinice na područja od najvećeg značaja i rizika.

Pored planiranih angažmana, Jedinica će, u skladu sa svojim mandatom i raspoloživim kapacitetima, pratiti promjene u rizicima i poslovnom okruženju i, kada je potrebno, inicirati prilagođavanje aktivnosti unutrašnje revizije novim okolnostima.

10. IZRADA GODIŠNJIH IZVJEŠTAJA I PLANOVA

U cilju obezbjeđivanja transparentnosti rada i ispunjavanja zakonskih obaveza, Agencija u toku 2027. godine ima obavezu pripreme, dostavljanja i objavljivanja niza izvještajnih i planskih dokumenata. Obaveze su klasifikovane prema resornim oblastima kako slijedi:

9.1 Energetika i komunalne djelatnosti

U skladu sa Zakonom o energetici, Agencija priprema i dostavlja Skupštini Crne Gore na usvajanje:

- Predlog finansijskog izvještaja sa izvještajem o radu za 2026. godinu – rok za dostavljanje: do kraja aprila 2027. godine;
- Izvještaj o stanju energetskog sektora za 2026. godinu – rok za dostavljanje: 31. jul 2027. godine;
- Predlog finansijskog plana sa planom rada za 2028. godinu – rok za dostavljanje: u skladu sa zakonom.

Shodno Zakonu o nadzoru nad veleprodajnim tržištem električne energije i prirodnog gasa, Agencija će tokom 2027. godine sačiniti, objaviti na svojoj internet stranici i dostaviti Sekretarijatu Energetske zajednice:

- Godišnji izvještaj o aktivnostima nadzora nad veleprodajnim tržištem električne energije za 2026. godinu.

U oblasti regulisanih komunalnih djelatnosti, shodno članu 49 stav 1 tačka 6 Zakona o komunalnim djelatnostima, Agencija dostavlja Skupštini Crne Gore:

- Izvještaj o aktivnostima vezanim za regulisane komunalne djelatnosti za 2026. godinu – rok za dostavljanje: 31. jul 2027. godine.

Dodatno, na osnovu člana 9 Pravila o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 69/18 i 143/21), Agencija sačinjava:

- Godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti za 2026. godinu – rok za izradu: 31. oktobar 2027. godine.

9.2 Javne nabavke

Kao obveznik Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG”, br. 74/19, 3/23, 11/23, 84/24 i 98/26), Agencija sačinjava i podnosi sljedeća dokumenta:

- Plan javnih nabavki za 2027. godinu – rok za elektronsku objavu: 31. januar 2027. godine;
- Godišnji izvještaj o javnim nabavkama za 2026. godinu – rok za dostavljanje: 28. februar 2027. godine;
- Polugodišnji izvještaj o javnim nabavkama za period od 1. januara do 30. juna 2027. godinu – rok za dostavljanje: 31. jul 2027. godine;
- Izvještaj o sukobu interesa u postupcima javnih nabavki – rok za dostavljanje Ministarstvu finansija: 31. decembar 2027. godine;
- Izvještaj o realizaciji ugovora – kontinuirana obaveza objavljivanja u Elektronskom sistemu javnih nabavki (ESJN) u roku od 30 dana od dana realizacije pojedinačnog ugovora.

9.3 Antikorupcija, državna imovina i mediji

U skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije („Službeni list CG”, br. 54/24, 41/26 i 98/26), Agenciji za sprječavanje korupcije dostavljaju se:

- Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2025. godinu – rok za dostavljanje: 15. april 2027. godine;
- Izvod iz evidencije poklona za prethodnu godinu – rok za dostavljanje: 31. mart 2027. godine;
- Pisani izvještaj o primljenim donacijama i sponzorstvima za 2026. godinu (sa pratećom dokumentacijom) – rok za dostavljanje: 31. mart 2027. godine.

Shodno članu 50 Zakona o državnoj imovini („Službeni list CG”, br. 21/09, 40/11, 23/25 i 160/25), Agencija dostavlja organu uprave nadležnom za poslove imovine:

- Podatke o nepokretnim i pokretnim stvarima za prethodnu godinu – rok za dostavljanje: do kraja februara 2027. godine.

Na osnovu člana 20 stav 3 Zakona o medijima („Službeni list CG", broj 54/24), Agencija sprovodi sljedeće aktivnosti:

- Objavljivanje evidencije o uplatama medijima po osnovu oglašavanja i drugih ugovorenih usluga za prethodnu godinu na internet stranici Agencije – rok: 31. mart 2027. godine;
- Dostavljanje navedene evidencije Ministarstvu nadležnom za poslove medija – u roku od 15 dana od dana objavljivanja na internet stranici.

11. ORGANI AGENCIJE, ZAPOSLENI I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

Organi Agencije su Odbor Agencije i izvršni direktor, dok je pozicija zamjenika izvršnog direktora utvrđena u skladu sa Zakonom o energetici.

Odbor Agencije čine predsjednik i dva člana, koji svoje funkcije obavljaju profesionalno. Predsjednika i članove Odbora imenuje Skupština Crne Gore, u postupku propisanom Zakonom o energetici. Mandat predsjednika i članova Odbora Agencije traje pet godina, uz zakonsku mogućnost imenovanja na najviše dva mandata.

Skupština Crne Gore 28. saziva je na Trećoj sjednici prvog redovnog (proljećnog) zasijedanja u 2025. godini, dana 19. maja 2025. godine, imenovala predsjednika i dva člana Odbora Agencije. Nakon što je jednom od imenovanih članova prestala funkcija zbog odlaska u penziju, Skupština Crne Gore 28. saziva je na Sedmoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2025. godini, dana 31. decembra 2025. godine, imenovala novog člana Odbora Agencije.

Mandat izvršnog direktora i zamjenika izvršnog direktora traje četiri godine, a isto lice može biti izabrano na ove funkcije najviše dva puta. Izvršni direktor je svoj četvorogodišnji mandat započeo 15. septembra 2023. godine, dok je zamjenica izvršnog direktora na dužnost stupila 1. februara 2024. godine.

U cilju uspješnog odgovora na kompleksne regulatorne zahtjeve i obezbjeđivanja maksimalne operativne efikasnosti, organizaciona struktura Agencije postavljena je kroz osam organizacionih jedinica:

- Služba za energetske-tehničke poslove regulacije
- Služba za ekonomske poslove regulacije
- Služba za pravne poslove regulacije
- Služba za gas, naftu i licence
- Služba za rješavanje žalbi kupaca električne energije i zahtjeva zaposlenih za zaštitu prava
- Služba za regulisane komunalne djelatnosti
- Služba za opšte poslove
- Jedinica za unutrašnju reviziju

Poslovi savjetnika/ce i sekretara/ke Odbora Agencije obavljaju se izvan navedenih organizacionih jedinica, čime se obezbjeđuje direktna i neposredna podrška radu upravljačkog tijela.

Kontinuirano i pažljivo selektovanje stručnog kadra, kao i permanentno usavršavanje zaposlenih, predstavljaju temelj razvoja Agencije od samog njenog osnivanja. Ovakav pristup rezultirao je formiranjem stabilne, visokokvalifikovane i prepoznatljive institucije, sposobne da pruži adekvatan odgovor na regulatorne izazove i kompleksne zadatke u sektorima energetike i regulisanih komunalnih djelatnosti.

Nakon uspješno realizovanih planova u 2026. godini, ovaj trend jačanja ljudskih i institucionalnih kapaciteta ostaje primarni fokus Agencije i tokom 2027. godine, sa ciljem održavanja visokih standarda efikasnosti i kvaliteta rada. U tom smislu, planirano popunjavanje upražnjenih radnih mjesta i angažovanje novih kadrova realizovaće se isključivo u skladu sa mogućnostima i okvirima utvrđenim Finansijskim planom, koji čini integralni dio ovog dokumenta, a sve sa ciljem održavanja visokih standarda efikasnosti i kvaliteta rada.

12. ZAVRŠNA ODREDBA

U skladu sa zakonskom procedurom opisanom u uvodnom dijelu, Predlog finansijskog plana sa Planom rada Agencije za 2027. godinu sa pratećim aktima dostavlja se Ministarstvu finansija kao i Skupštini Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Nakon usvajanja od strane Skupštine Crne Gore, a u cilju obezbjeđivanja pune transparentnosti rada, Finansijski plan sa Planom rada Agencije za 2027. godinu objavljuje se u cjelosti na internet stranici Agencije, zajedno sa aktom o usvajanju.

Broj: 26/3077-2

Podgorica, 24. septembar 2026. godine

Predsjednik Odbora

Dr Veljko Vasiljević, s.r.